

**K
a
t
o
l
i
š
k
i**

misiones

catolicas

**m
i
s
i
j
o
n
i**

9

1976

AMAR AL PROJIMO

Hemos de amar a todos nuestros hermanos, comenzando por Jesús, "*primogenitus in multis fratribus*" (Rom., VIII, 29) y en este hermano primogénito encontraremos juntamente a todos los hijos de Dios. Nuestra incorporación a Cristo es el último motivo y no de los menores para que nos amemos los unos a los otros.

La humanidad no forma con el Salvador más que un Cristo plenario, total, Cuerpo Místico cuya cabeza es El y nosotros los miembros. La multitud de los cristianos no son más que uno con Jesús: "*Unum corpus multi sumus*" (I Corint., X, 17). "Porque así como siendo el cuerpo uno tiene muchos miembros y todos los miembros del cuerpo, con ser muchos, son un cuerpo único, así también Cristo... Vosotros sois el cuerpo de Cristo y cada uno en parte" (I Corint., XII, 12, 27). "Todos sois uno en Cristo Jesús" (Gal., III, 28).

De este dogma de fe se desprenden muchas conclusiones, tan admirables como prácticas.

Lo mismo que amamos a Cristo, así debemos amar a todos los hombres, parte integrante de su personalidad mística.

A San Agustín le escribía San Paulino de Nola: "No es de maravillar que, aunque ausentes uno del otro, vivamos juntos, ni que sin habernos encontrado nunca nos conozcamos tan bien. ¿No somos ambos, en efecto, miembros de un solo y mismo cuerpo? Tenemos la misma cabeza, corre por nosotros la misma gracia, comemos el mismo pan, andamos por el mismo camino" (San Paul., Nol. *Epist. ad August.* P. L., XXX., col. 121). Lo que hagamos al último de los cristianos, es a Cristo a quien se lo hacemos. Tocar al prójimo es tocar a Jesús.

¿Quién sois, Señor, preguntaba Pablo, derribado en el camino de Damasco? "Soy aquel a quien tú persigues."

Como miembros del mismo cuerpo somos solidarios los unos de los otros, al servicio de cada uno, para protegerle, ayudarle, simpatizar con él, en la alegría y en el sufrimiento. "Todos los miembros se preocupan por igual unos de otros. De esta suerte, si padece un miembro, todos los miembros padecen con él y si un miembro es honrado, todos los otros a una se gozan" (I Corint., XII, 25, 26).

Todas estas conclusiones que no se refieren en último extremo más que a recordar y a poner de relieve la ley de la caridad cristiana, las ha sacado Jesús del Evangelio y después de él la Tradición universal.

Delante de los niños tan queridos de su Corazón, cuya sencillez y candor le encantan y a los que abraza cariñosamente dice a sus discípulos: "El que se humillare hasta hacerse como un niño de éstos, ése será el más grande en el reino de los cielos y el que por Mi recibiere a un niño como éste, a Mi me recibe" (Math., XVIII, 4, 5).

(Del libro: *L. Colin: Amemos a nuestros Hermanos.*)

ZA KOGA GRADIMO

Marsikdo se vpraša, posebno, če se zgodi, da so katoliške šole, bolnice, včasih cerkve same podržavljene: za koga so gradili?

Staro pravilo še vedno velja: Cerkev mora imeti toliko ustanov, kolikor jih za svoje pastoralno delo potrebuje. Seveda se časi spreminjajo. Prvi kristjani niso imeli niti cerkva. Evharistično daritev so obhajali po domovih, potem v katakombah, nazadnje v zapuščenih tržnicah, ki so postale prve bazilike. Tudi danes se maše darujejo po domovih, v zelo skromnih misijonskih cerkvicah, na trgih, a tudi v mogočnih katedralah.

Apostoli niso gradili šol, še manj poučevali kaj drugega razen evangelij oznanjali. Skrbeli so za bolnike, a bolnic niso gradili. Drugi časi. Kristus je celo rekel, naj gredo na pot brez denarja, brez dveh sukenj, brez torbe in palice. Zanesti se morajo na božjega Duha in moč evangelija. Pač pa jim je naložil težje delo: bolnike ozdravljati, hude duhove izganjati, mrtve obujati in „oznanjajte: približalo se je božje kraljestvo“.

Danes misijonar gre drugače opremljen. Apostoli niso bili šolani ljudje, danes vsak duhovnik presedi dvajset let v šolskih klopeh, pa je navadno še premalo izobražen za tako prosvetljeni svet. Casi se spreminjajo, apostolska obleka se spreminja, tudi delo se spreminja. A eno ostane: vse zunanje je le sredstvo, četudi uspešno sredstvo, bistvo pa je božji Duh, ki z apostoli prihaja v narode, notranje življenje Cerkev.

Zato ni težak odgovor na moreče vprašanje: zakaj gradimo. Gradimo za božje kraljestvo. Dokler bo šola v cerkvenih, misijonskih rokah, bo služila evangeliju. Ko jo bodo podržavili, ne bo služila – vsaj ne pod vodstvom misijonarjev – evangeliju. A evangelij se je oznanjal, božje kraljestvo se je gradilo: prej v šoli, bolnici, zdaj morda samo v cerkvi in na domovih. Končno ostane tisto edino, kamor ne seže nobena brezbožna tiranija: gradi se božje kraljestvo v človeških srcih. To so živi kamni, iz katerih se gradi Cerkev in ki ostane tudi v času in po času preganjanja. Vsa cerkvena poslopja niso sebi namen. Če postavljena morajo biti le tista in tako, da res služijo notranjemu božjemu kraljestvu. Potem pa, ko svetna sila ta poslopja vzame, ali če jih poruši potres, ostane vse tisto, kar se je v teh ustanovah gradilo v človeških srcih. Zato je tako tolažilno stališče in gledanje naših starih misijonarjev, ki tudi v pričakovanju rdeče vihre delajo naprej, delajo do zadnje minute in delajo tudi v vihri in trpijo z narodom, v katerega so zasajali Cerkev. Kakšna milost in nagrada, da vzamejo pogumno nase trpljenje ob pogledu, kako so vse ustanove, ki so jih mukoma gradili, šle v tuje roke, da se odpovedo s tem vsem vidnim uspehom, ker se dobro zavedajo, da pravih misijonskih uspehov: tistega sveta: kjer božje kraljestvo resnično obstaja, nobena človeška roka porušiti ne more.

F. S.

PRI NOVIH KARDINALIH

Mons. dr. MAKSIMILIJAN JEZERNIK, rektor „Slovenika“ v Rimu

Tisti, ki se spominjajo zunanjih slovesnosti, ko je Pij XII. imenoval takoj po vojni nad 40 novih kardinalov, so bili pač presenečeni nad skromnostjo, ki je spremljala zadnje kardinalsko imenovanje.

V Cerkvi se je veliko spremenilo. Vsak dan je manj zunanjih pritikin, ki so vzbujale pozornost nekaterih in večale radovednost v osehah, ki so živele, da ne rečem se izživljale v zunanjem nebistvenem blišču.

Slovenec, ki je že nad 35 let v Rimu, z veseljem opazuje in beleži v svojo življenjsko kroniko, kako se Cerkev pomlaja. V senat Cerkve vstopajo novi predstavniki; vedno več jih je iz mladih cerkva, ki so do nedavnega stale pred vrati in skozi špranje gledale v notranjost. Katoličanstvo, da, veseljnost Cerkve, je vsak dan bolj otopljiva tudi splošnemu katoličanu.

Podobne misli so mi krožile po glavi, ko sem z dominikanskim patrom čakal na sprejem pri kalkutskem nadškofu kardinalu LAWRENCE TREVO PICACHY.

Sin zdravnika, ki se je izoblikoval v angleških in irskih krogih, a je vedno ohranil zavest narodne kulture. Čudna pot ga je pripeljala k jezuitom, ga znanstveno in pastoralno pripravila za vodstvo nadškofije v Kalkuti, kjer delujejo naši slovenski jezuiti, Njihovo delo dobro pozna in ga cení. Z o. Poderžajem so izgubili velikega misijonarja, ki ga bo težko nadomestiti. Postal je v vsem podoben domačinom, katere je presegel le po dejavnosti in gorečnosti za misijone. Pp. Ehrlich in Cukale ne zaostajata za njim v gorečnosti in iznajdljivosti pri težkem vsakdanjem delu.

Moram priznati, da sem bil kar vesel take pohvale. Na licu mesta sem pred leti videl in bil osebno priča, kako težko misijonsko delovanje je izročeno ravno našim rojakom in s kakšno gorečnostjo ter uspehi sejejo božje seme in obdelujejo Gospodov vinograd.

Mladi poljski duhovnik sprejema obiskovalce kardinala BOLESLAWA FILIPIAKA, dekana cerkvenega sodišča.

Pri njem in pri kardinalu občutiš, da bije v njima slovansko srce. Pogovor poteka brez zunanje izumetničene navlake. Ob sporočilu, da sem Slovenec, kar je bilo lahko ugotoviti z obraza, so prišli na dan kardinalovi spomini na Slovenijo. Bil je tajnik kardinala Hlonda na ljubljanskem evharističnem kongresu. Spomnil se je škofa Gregorija Rožmana, veličastnih slovesnosti, in večkrat ponovil, da je ljubljanski

kongres ostal vse življenje kardinalu Hlondu v trajnem spominu in ni vedel, ali bi bolj občudoval tehnično pripravo kongresa ali njegove duhovne poteze.

Vojna vihra je kardinala Filipiaka popeljala v izgnanstvo in ga končno pustila v Rimu.

Dolgoletne življenjske izkušnje doma in po svetu so ga pripeljale do prepričanja, da se nam Slovanom gode velike krivice. V skupnem sodelovanju in v medsebojni podpori bo naša moč!

V očeh se mu je zalesketalo, ko je segel v roke in dostavil, da bo prišel obiskat Slovenik.

Za Slovence je posebno pomemben nemški kardinal JOSEPH SCHÖFFER, bivši tajnik kongregacije za katoliško vzgojo. S francoskim kardinalom Gabriel Marie Garronom je odločeval ves potek Slovenika. Od početka, ko je akcija postala bolj konkretna in aktualna; posegel v odločilnih trenutkih, ko je bilo treba premagati težave, ki so se zoperstavile naši kvalificirani prosotnosti v večnem mestu; bil prisoten pri blagoslovitvi in posredoval, da je Slovenik postal papeški institut. Kardinal je pač moral uganiti, da se za besedami rektorja Slovenika skriva hvaležnost študentov, slovenskih škofov, vseh slovenskih vernikov in dobrotnikov zavoda. V največje priznanje bo seveda dejstvo, da bo zavod vzgajal duhovno poglobljene in znanstveno podkovane dušne pastirje slovenski verski skupnosti.

Novozelandski kardinal REGINALD JOHN BELARGEY nima direktnih stikov s Slovenci. Pozna le osem slovenskih študentov z Zavoda Propagande v Rimu in pa Hrvate, ki so se zatekli po vojni v njegovo škofijo.

Angleški kardinal BASIL HUME spominja na Henricha Newmana. Oče je bil anglikanec, mati pa francoska katoličanka, ki še živi in vidi božje priznanje svojega krščanskega poslanstva v dejstvu, da je od petih otrok, tretji postal londonski katoliški nadškof. Angleška javnost ga je sprejela kot „svetega pastirja“. Lepšega priznanja mu časopisje ne bi moglo dati.

Slovincem je poznan VICTOR RAZAFIMAHATRATRA z Madagaskarja kot škof slovenskih misijonarjev. Do nedavnega je bil škof farafanganske škofije, kjer delujejo naši misijonarji. Po smrti domačega kardinala je postal nadškof prestolnice Tananarive in predsednik malgaške škofijske konference.

Pred leti je bil v Sloveniji in koperski duhovnik Pirih Metod še spominja, kako sta stopila v slovensko gostilno na kozarec vina.

V sprejemnici zavoda Propagande (širjenje vere) sedi sam in čaka na rimske obiske. Madagaskar nima toliko zvez s svetom, zato njegove sobe ne oblegujejo kot sobo vietnamskega kardinala, ki je polna sonarodnjakov in ne manjkajo rimski radovedneži.

Pogovor se dotakne najprej univerze Urbaniane, njenega mednarodnega misijonološkega kongresa, sodobnih modernih problemov pri vzgajanju klera. Ob opazki, da poznam nekaj misijonarjev, se mu je kar obraz nasmehnil in obrnil pogovor v njemu bolj domače področje. Opisal je njihovo delo; požrtvovalno in polno apostolske gorečnosti. Ni mogel prehvaliti njihove pridnosti. V Rimu so Slovani na glasu, da se hitro in dobro naučijo tujih jezikov. Zato sem ga vprašal, kako je tam z njihovim jezikom, saj se popolnoma razlikuje od našega. Imel je tudi o tem samo pohvalne besede. Sam sem seveda preišljeval opazko sobrata, ki je pred nekaj tedni prišel na obisk v Slovenijo in priznal, kako težak je jezik domačinov in kako nepopolno je še njihovo znanje, posebno ko gre za doumevanje domače duše.

Zaradi vrnitve domov tokrat ne bo obiskal Slovenika, pač pa pri prihodnjem rimskem obisku.

Tajnik je najavil prihod francoskega veleposlanika, ravno ko sva se s pisateljem B. Mondinom poslavljala od nasmejanega mladega kardinala.

V sosednji sobi je sprejemal hanojski kardinal Joseph Marie Trinh-Khue. Eden od dveh kardinalov „in pectore“, ki ju sveti oče ni najavil. Dobrih 12 ur pred uradnim imenovanjem je došel iz Moskve. Ko so se že bali, da nadškofa sploh ne bo, je došel iz ruske prestolnice z zadnjim letalom. Nobeden od prisotnih na letališču ni slutil, kdo je ta stari vietnamski duhovnik, ki ga spremlja mlajši sobrat (pomožni škof) in se mu poklanja prefekt Propagande kardinal Angelo Rossi.

Bo težko reči, kdo je bil bolj srečen: ali kardinal prefekt, ki je sprejel prvega vietnamskega kardinala, ali nadškof sam, ki je po tolikih letih trpljenja in čakanja le prišel k očetu v Rim. Najbrž se je težko vdal prepričanju, da ne hodi po hanojskih ulicah, da ne zre okoli sebe od vojne razbitega mesta, ampak je resnično v Rimu, v večnem mestu, pri Kristusovem namestniku.

Italijanska televizija ga ni spravila v zadrego. Namesto bučečih informacij je le podčrtal veliko razliko med zahodom in njegovo domovino: Vietnamci smo revni, a se ne bojimo smrti; zahodnjaki so bogati in jih je strah pred smrtjo. Prijazen nasmeh je samo potrdil, da je sam najbrž že večkrat gledal smrti v obraz. Za zaključek pa je še dostavil, da se ni nikdar kesal, da je ostal pri svoji čredi.

NOVICE IZ TAJSKÉ

Píše s. KSAVERIJA PIRC, Bangkok

Čítam knjižico „Glejte že sonce zahaja“, a o sebi moram reči, da še nisem imela časa postarati se. Delam toliko kot pri 40 letih v šoli in izven šole med ljubo mladino, ki se zgrinja okrog nas v stotinah. Regina Mundi šteje letos 1035 učenk, to se pravi, vsi prostori so zasedeni. Katoličank je samo 1/5, a dajemo krščanske smernice za življenje vsem brez razlike. Sejemo, Gospod pa daj, da bo kako semence vzkliko v božjo čast.

Pravkar smo „potajčili“ vso uršulinsko provinco. Prednica v Chien-gmai-u je s. Chintana in v Regina Mundi, s. Puang Pet, obe mladi Tajki. Samo Mater Dei ima še ameriško hišno predstojnico. Kar nas je inozemskih uršulink tu, pa pridno pomagamo na vseh poljih in tako bo šlo naše delo lepo naprej v čast božjo.

Ne čudite se nad imeni naših sester. Pri krstu sedaj ne dajejo več imen svetnikov, ampak krstijo otroka na ime, ki so ga zbrali starši. Ko je bila lani na praznik presv. Srca kriščena naša učiteljica, jo je p. jezuit krstil takole: Mukda, krstim te v imenu Očeta in Sina in sv. Duha. Ista Mukda je včeraj, na praznik presv. Srca vstopila k nam kot postulantinja: sestra Mukda. Če bo kdaj prišla do časti oltarja, bomo imeli sveto Mukdo. Saj je bilo v prvih časih krščanstva tudi tako.

Ta zadnja leta se je naš delokrog zelo razširil. Lani smo odprle tudi novo postojanko v predelu Tajske, kamor še ni segla kultura. Postojanka se imenuje Čom Bng. Tri sestre so tam in imajo dela čez glavo. Število uršulink se je tudi znatno znižalo. Nekaj jih je odšlo domov, nekaj se jih je vrnilo med svet, tajski naraščaj pa prihaja počasi. Tako smo primorane pridružiti našemu delu veliko število svetnih učiteljic, kar je včasih kočljivo. Starši vedno zopet želijo, da so njihovi otroci v razredu, kjer je „sestra“.

Pri nas obe stranki, za rdeči prevrat in proti njemu, delata z vso paro. Težko je predvidevati prihodnost in božje načrte. Naj bo že kakorkoli, nam, ki smo Gospodovi, se ni bati ničesar.

Lani v maju je bil p. Poderžaj pri nas – letos je že v večnosti. „Kaj znancev že zasula je lopata“ –. Jaz pa še vedno čakam na tisti srečni dan, ko se bodo odprla vrata v Očetovo hišo. O veselje! To mi ne bo očelo, le čakati je treba.

IN MEMORIAM MATRIS MEAE

SPOMINSKI ZAPIS

S. Frančiška Novak O.S.U., Siam

**Pisano na gori Suthep nad
Chiengmai-em,
na nedeljo Dobrega Pastirja -
duhovniških in redovniških
poklicev
in na
Materinski Dan
1976**

Moja mama! Tolikokrat sem ji pisala, a o njej pisati ne znam in ne vem, kako. Kot otrok sem bila plaha in tudi samosvoja, da sem le malo prodrla skozi zunanjo lupino osebnosti svoje matere; gotovo to zaradi žalostnih posledic prve svetovne vojne, očetove prerane smrti na fronti in vsega, kar je bilo s tem v zvezi. Petnajst-letna sem odšla v zavod v škofjo Loko na učiteljsiše. Dvajset-letna sem sledila svojemu misijonskemu poklicu in se od mame dejansko za vedno poslovila. Po božji posebni dobroti sem jo dvakrat le še srečala. Prvič le na kratko v Gorici že skoro 80-letno, pa še krepko in bistro junija 1963 in nato za Veliko noč l. 1971, močno oslabeledo po težki pljučnici, pa duhovno še vedno svežo.

Vendar o mami moram pisati. Nihče drugi ne bo in prosite me, naj kaj napišem za K. M. V tem letu edinstvenega žalovanja v mojem življenju, kaj naj pišem, če ne o MATERI, saj so mi je misli polne in srce. O očetovi rani smrti na fronti nisem triletna ničesar razumela, o bratovi junaški smrti junija l. 1945 sem le drobce zvedela mnogo pozneje. O materini smrti je prišla telefonska-telegrafska novica čez dober dan do mene in prejela sem tudi kopico pisem, od mnogih, ki so mamo morda bolje poznali kot jaz.

Marija Novak, roj. Pipan, 31-VIII-1883 - 3-II-1976.

Moja mati je bila tretja hči dobrih, poštenih, pa precej revnih staršev iz bližine Smladnika na Gorenjskem. Najstarejša sestra je postala milosrdnica na Hrvaškem, naslednja in najmlajša sta se poročili; tako tudi oba brata, eden v Ameriki, drugi na domu v Dragočajni.

Moja mama je prišla kot mlado dekle za kruhom v Ljubljano, kjer je imela njena teta majhno trgovino pred škofijo. Teta je začela

bolehati za kostno jetiko, moja mama je hodila v tobačno tovarno in stregla na smrt bolni teti. Šele, ko je teta umrla, se je mama poročila s Tomažem Novakom, s katerim sta se spoznala v tobačni tovarni.

Moj oče je bil najmlajši sin iz številne, trdne gruntarske družine iz Hrastnika pod St. Gotardom blizu Trojan. Eden njegovih starejših bratov je bil župnik v žalni na Dolenjskem. Župnija je imela veliko kmetijo, moj oče jo je oskrboval in njegove sestre so gospodinjile. Nenadna prezgodnja smrt mojega dobrega strica duhovnika je spremenila življenjsko pot mojega očeta in neporočenih treh tet.

Preselili so se v Ljubljano, kupili hišico v Trnovem, tete so se pečale z vrtnarstvom, moj oče pa je hodil v tobačno tovarno in se tam spoznal z mojo mamo. Po smrti njene tete sta se poročila, mama že skoro 30 letna in oče že dobro čez sredo tridesetih. Poroka je bila na praznik Sv. Joahima, Marijinega očeta, 16. avgusta 1913.

Dvoje je gotovo brez vsakega dvoma o mojih starših: močno,

„Dan pred mojim povratkom v misijone, 12. marca 1972.“ Na mamini desni župnik Fric, na levi naša misijonarka. V prvi vrsti sedi tudi misijonarkina sorodnica, tudi uršulinka s. Ancila Novak. V ozadju obe mamini prijateljici.

močno sta se ljubila in dasi nista bila bogata, toda poštena in delavna, sta hotela imeti številno družino!

Domek treh tet bo gotovo kmalu premajhen! Oče je kupil kos zemlje v bližini, ni bilo veliko izbire, vojna je že grozila, in staro šupo, ki je tam stala, je spremenil v skromno hišico. 24. maja na praznik Marije Pomočnice, l. 1914, se je mojim staršem rodil lep deček, ki so ga krstili za Marjana. Skoro natančno dva meseca pozneje je začela prva svetovna vojna in moj oče je moral takoj na avstrijsko fronto. V začetku še ni bilo tako hudo, prišel je na dopust, za Božič je bil doma in tako se je julija naslednjega leta Marjanu pridružila, prav po prazniku Svete Ane, sestra Anica. Oče, mati, tete so imeli Marjana strašno radi in vsaj oče in mati mene prav tako. „Najina ljubljenci“, takole je oče skoro dnevno pisal mami, ki pa je začela hirati in slabeti, ko so postale novice o očetu vedno bolj vznemirljive. Ranjen je bil na nogo, amputirali mu jo bodo, v bolnico je moral tudi zaradi pljučnice in potem je luč za mamo ugasnila! Avstrijska fronta se je avgusta l. 1918 razbila. Moj oče se ne bo nikdar več vrnil! Mati se je tudi skoraj zrušila. Jetika jo je začela razjedati, tete niso vedele pomoči. Tako se je mama preselila v hišico, ki jo je pripravil oče, in začela zase gospodariti in vrtnariti. Ni podlegla ne jetiki ne premnogim drugim zmešnjavam in skušnjavam ter revščini tistih težkih dni. A grenki težki križ, ki ga ji je naložila vojska, je tiščal na njene rame od tistih dni pa prav do njene zadnje ure 3. feb. 1976.

Bratova in moja mladost je bila tako zaznamovana z znamenjem prelite krvi, solz in pretrganih vezi. Ljubezni sva imela dosti, hvala Bogu, a očeta je manjkalo v družini in ne da bi se tega takrat zavedala, je bila to zlasti za brata usodna praznota. Ni hotel študirati, kot bi mama želela, za duhovnika, če mogoče, in tako se je brat naučil pasarske obrti, sama sem pa šla iz uršulinske meščanske šole v Ljubljani na uršulinsko učiteljsko v Skofjo Loko kot notranja gojenka. Kakšne žrtve za mamo, pa je bila na vse pripravljena! Že pri 15 letih sem čutila neki redovni poklic, ki se je jasno pokazal proti koncu učiteljskega. V misijone pojdem in tako koristno porabim življenje za Boga in za tiste, ki so najbolj pomoči potrebni. Nikoli mi še ni bilo žal za to odločitev, nasprotno, navdušenje se dviga po postopici! Se še spomnim, kako sem plaho, skoro nezaupno, povedala o tem mami in kako plemenita je bila!

„Če je tako božja volja... pa pojdi!“ Tudi mama ni nikdar šla nazaj v svoji velikodušnosti. Še v zadnjem pismu, ki sem ga pred dnevi prejela, omenjajo, kako ni nikdar godrnjala o moji odsotnosti.

„Če naj postane nuna, pa naj bo zares!“ je pritrdil brat. Tako sem se skoraj takoj po končanem učiteljskem poslovanju od mame, brata, tet, dragih, ter odpotovala v Francijo, da vstopim pri uršulinkah in se pripravim na misijone na Dalnjem vzhodu. To je bilo 3. decembra 1935. Moja pot v misijone je bila dolga in zapletena. Na tajska tla sem stopila šele po Božiču l. 1947.

Brat je ostal z mamó po mojem odhodu samo še pióhli deset let. Svetovna vojna vihra je znova in še huje zavihrala in njen konec je bil višek bridkosti. V zaóetku maja je brat odšel z domobranci preko meje. Menda je bil vrnjen med prvimi in je šel zelo junaško v smrt. Mama je že prej in potem mnogo, mnogo trpela. Preiskave, sumnióenja, ponoóna raziskovanja. „Kje je?“ so hoteli vedeti. „Kamor ste ga dali.“ je bil moje mame trd odgovor. Za mamó je bila to za óetom izguba najdražjega bitja; negotovost radi mene, ki sem živela teške dneve vojske v Angliji brez vsakih zvez z domom... in spet, dasi moóno oslabela, mama ni podlegla...

Sina ne bo več domov, hóere tudi najbrž ne, tako je mama povabila dve prijateljici in z njima začela deliti dom in vrtnarstvo. Kmalu jim je bilo domaóe prijetno, zlasti, ko se jim je pridružila Milenka, neóakinja mlajše prijateljice. Že prej je imela mama skoro posinovljeno hóerko Ivico. Spet je bila mama zvesta tej obljudi do smrti in Ivica je mami globoko hvaležna in ve o njej povedati mnogo lepih reóí.

Leta so tekla in, ko se je bližalo l. 1963, sem mami iz Bangkoka poslala novico, da bom spomladi v Evropi na študiju za kratke tri mesece. Ni bilo takrat misliti na dovoljenje za obisk v domovino, tako je mama z dvema prijateljicama in Ivico prišla k meni na obisk v Gorico. Tako smo se po skoro tridesetih letih spet videle, óetudi le za nekaj dni, ali ur, bilo je to za Binkósti l. 1963, ko je umiral papež Janez Dobri.

Mama ni bila nikdar dobrega zdravja po óetovi smrti, a imela je moóno srce, tako je bolezní, ki so jo pogosto obiskovale, niso mogle podreti. Spomladi l. 1971 je bila na smrt bolna za pljuónico. Domaóe so poslale vest v Bangkok. M. provincijalka mi je že prej za to leto obljudila obisk v domovino in priliko za duhovno in profesno obnovitev. Ko je prišla novica o mamini bolezni, sem kar najhitreje odpotovala, to pot z obnovljenim jugoslovanskim potnim listom v torbi. Na Veliki óetrtek sem odletela iz Bangkoka pozno zveóer, na Veliki petek sem bila v Rimu in na Veliko soboto popoldne že pri mami v Ljubljani. Mama je skoro óudežno ozdravela po novici o mojem obisku! Kakšna Velika noó! To je bil za mamó dan, ki ga je naredil Gospod!

Žal, sem ostala pri mami le prav malo. Kmalu so me začeli klicati na obiske in predavanja in rada sem se odzvala. Štajerske skoro nisem poznala iz otroških in deklíških let, zdaj so me jezuiti tja vabili. Tako sem se seznanila, ne samo z Mariborom, marveó tudi s Slovenskimi goricami in mnogimi lepotami štajerske zemlje. Saj hiša mojega óóeta stoji skoro na meji med Kranjsko in štajersko zemljo!

Mama mi tudi ni branila obiska v Francijo in Anglijo za obnóvitev, ki sem je bila potrebna. Skoro šest mesecev mi je vzela in, ko sem se sredi februarja 1972 vrnila v Ljubljano, je bil skoro že óas za odhod na Daljni Vzhod. Izredno globoko doživet óas je to bil. Mama je bila vseskozi junaška, lahko bi rekla svetniška. 12. marca, na zadnjo nedeljo doma, so mi domaóe pripravile celo ohcet za vso našo žlahto.

Mama, vsa skromna in tiha je bila le središče vsega, zlasti še naslednje jutro, ko je dobri g. župnik France Fric prišel za sveto mašo na dom. Zbrali smo se okrog preprostega oltarja, z mamo v sredi, sprejeli Sveto Obhajilo pod obema podobama.

„V Božjem Srcu ni ločitve,“ nam je vsem odločno povedala Sestra Ancila, moja velika sestrična uršulinka. Tako sem se tisti dan na tej zemlji od mame za vedno poslovila. Ponoči sem z vlakom odpotovala v Rim, nato v Atene, nato v Jeruzalem. 25. marca sem bila v Nazaretu in za ves Veliki teden v Jeruzalemu in okolici. Tako lepo, potrebno romanje za naše vzgojno katehetsko misijonsko delo! Medtem je mamino srce gotovo krvavelo, a ne v obupu in grenkobi, marveč v vdani ljubezni. Bog je dal, Bog je vzel! Njegovo ime naj bo hvaljeno vekomaj!

Meseci so šli spet mimo. Mama je dopolnila leto po mojem povratku 90 let. Telo je bilo že močno sključeno in oslabelo, ko sem bila doma, zdaj je glava začela pešati v sklerozi. Mama ni mogla več pisati, a še in še je pristavila stavek v domačem pismu, da jo vse boli, naj molim za njeno srečno zadnjo uro. Te prošnje se nikdar ni naveščala ponavljati: „Moli za mojo srečno zadnjo uro!“.

M. Rafaela Vurnik, tukajšnja tako priljubljena misijonarka 23 let, ji je nosila sveto obhajilo. Sestrična m. Ancila je mamo pogosto cbiskala, domači Francka in Mici sta mami neutrudljivo stregli skupaj z nečakinjo Mileno. Provincialna prednica bi mi dovolila, da bi šla domov streč mami, a domače o tem niso hotele slišati. Prideš lahko domov, kadar hočeš, tudi ko mame ne bo več, a strežba je naša dolžnost in zveste ji bomo do konca, ne skrbi, naj mama le dočaka sto let!

Tako je šlo mimo sveto leto 1975, po Božiču pa se je mami poslabšalo. Skoro ves dan je morala ostati v postelji, vse jo je bolelo, skleroza ji je glavo uničila, vendar domači niso mislili, da je bil ob novem letu konec že tako blizu.

V petek 30. jan. je mama še enkrat sprejela poslednje olje, nato tri dni še sv. obhajilo, ki ji ga je prinesla M. Rafaela; v ponedeljek na Svečnico, je bila to zadnja popotnica, ki jo je mama prejela pri polni zavesti. „Nunc dimittis servum tuum, Domine“. Zvečer se je še zavedala, kramljala z domačimi in odšla k počitku, od katerega se ni več vrnila. V torek dopoldne 3. feb. so domače poklicale sestrično s. Ancilo, da mami stoji ob strani v njenem zadnjem boju in me nado-mešča. Vse popoldne je molila ob njej in delila njen smrtni boj, sicer v nezavesti. Malo pred peto uro zvečer, na mrki februarški dan, 3. feb. 1976, je mama mirno vdano odšla, kot je živela, utrjena od dolgega življenja in dolge priprave na Srečno zadnjo uro. R. I. P. 92 let in pol dolgo življenje! Skoro 60 let vdova!

Telegrafsko poročilo o mamini smrti je prišlo v Bangkok že v četrtek 5. feb. dopoldne. M. provincijalka je od tam telefonirala sem v Chiangmai. Veliko svetih maš je bilo darovanih tudi na siamskih

Misijonarka je k tej sliki zapisala: „To je pa Chanova fotografija pred krsto. Tak je običaj za vse in sosedje so se kar najbolj potrudili, da so dali pohabljenemu fantu kar najlepše slovo. To je v skladu s tajsko dobrosrčnostjo.“

oltarjih za pokoj mamine duše. Msgr. G. Moretti, naš na pol slovenski apostolski pronuncij, je med drugimi daroval sv. mašo za Novakovo mamo.

Najbolj prisrčna je bila maša zadušnica za mojo pokojno mamo, ki so jo (same) oskrbele naše katoliške učenke. Same so povabile našega mladega tajskega kaplana, izbrale berila in pesmi. G. Niphot je tako lepo spregovoril o vlogi staršev pri duhovnem, redovnem, misijonskem poklicu njihovih otrok, da je bilo marsikatero oko rosno. Bilo je to 12. februarja, prav na petnajsto obletnico smrti moje najpražje tete Lojze. Tako smo prosili odpuščanja, ter se zahvaljevali in molili za obe. Hvala Večnemu Bogu, hvala za dar božje usmiljene ljubezni, ki smo je deležni vsi, vsak na svoj način, na našem potovanju na skupni cilj.

Na mamin pogrebni dan na prvi petek 6. februarja, sem bila v duhu z domačimi ob mamini gomili na Žalah. Tam počivata že moja stara mati in stara teta. Na isti dan je v 40 km oddaljenem Mae-Teng tu umrl 20-letni fant Chan. Rodil se je bil z eno samo nogo v precej ubožni družini. Pred meseci mu je naša holandska sestra bolničarka oskrbela plastično nogo. Fant jo skoro ni rabil. Obolel je za strašnim rakom na glavi. Tvor za ušesom mu je povzročal silne bolečine. Že prej se je spoznal s katoliško vero. G. župnik Mirko ga je večkrat obiskal s članicami Marijine Legije in fant je sprejel sv. krst, obhajilo, birmo,

dasi je njegova družina popolnoma budistična. Gospod Jezus mu je bil zelo dober in kakšno intimnost je fant imel z Njim, to je ostalo skrivnost. Vsekakor fantov boj po krstu še ni bil pri kraju, ker se je moral še več tednov boriti s silnimi bolečinami, ki jih je junaško prenašal. Šla sem ga obiskat s članicami Marijine Legije in g. župnikom. V leseni bajti je ležal na tleh v zanemarjenem kotu, obdan od muh, mnogokrat žejen, skoro vedno osamel. Oče ga je imel rad, mačeha mnogo manj (njegovo mater je oče odslovil in se poročil z drugo). Na prvi petek 6. feb. je Gospod Jezus prišel iskat ubogega fanta, morda prav v času, ko so pokopavali mojo mamo. V ponedeljek popoldne 9. feb. sem šla s članicami Marijine Legije na Chanov pogreb, oziroma kremacijo. G. župnik je Chan-a dobro pripravil na krščansko smrt, a družina je hotela, naj bo slovo od pohabljenega fanta po budističnem običaju. G. župnik se je moral vdati. Povabili so bonce, ki so peli in molili ob krsti. Ko so utihnili in se poslovili, nas je Chan-ov oče povabil, naj pridemo do krste in nam jo je odkril. Na bledem obrazu je še odsevala bolečina, pa tudi mir in zmaga, na njegovih prsih je ležal velik križ. Zapele smo in molile za pokoj njegove duše, in za odrešenje in zveličanje njegove družine, znancev in vseh pogrebcev. Po mikrofону je katoliška molitev in pesem odmevala daleč okrog. Potem se je razvila dolga procesija s Chanovo krsto na prostor kremacije. Mislila sem, da bomo šli v bližnjo pagodo, a ne, procesija se je zavlekla za dobro uro po vroči prašni cesti na oddaljeni kraj kremacije. Držali smo debelo vrv, na katero je bila privezana krsta, boben in tajska godba so se oglašali od časa do časa. Jaz pa sem hodila v duhu za pogrebom za mamo, molila zanjo, za njene drage, za domovino, seveda za Chana, njegovo družino, številne pogrebce. Ko smo prišli na kraj kremacije, se je dan že nagibal. Chanov oče se nam je iz srca zahvalil, še fotografirali smo se in nato smo se odpeljale nazaj v Chiangmai. Vem, kakšna je kremacija! Pri bogatih je pravo umetniško ognjeno zmagoslavje pepela. Chanovo ubogo truplo je v trenutku upepelil električni tok! Številni pogrebci, ki so spremili pohabljenega fanta na njegovi zadnji poti, niso slutili, kakšno zmago on zdaj uživa in kakšne krasote doživlja v nebeški domovini.

Ta ubogi, nekoč eno-nogi siamski dvajsetletni fant in 92-letna izčrpana in izmučena slovenska mati, ki sta se srečala na skupnem cilju, nam naj zdaj pomagata in kažeta pot! „Jaz sem pot, resnica in življenje...“ Janez, XIV, 6. „Jaz sem vstajenje in življenje, kdor v me veruje, bo živel vekomaj.“ Janez, XI, 26.

Prosimo za razumevanje in upoštevanje vse tiste naročnike, ki plačujejo naročnino še za lansko leto ali celo za še prejšnja leta, če smo v eni številki napovedali, da je v Argentini zaostala naročnina za vsako leto 500 pesov, se pravi vrednost zaostale naročnine.

NAJ PODATKI GOVORIJO, KER LE ČLOVEK MOLI.

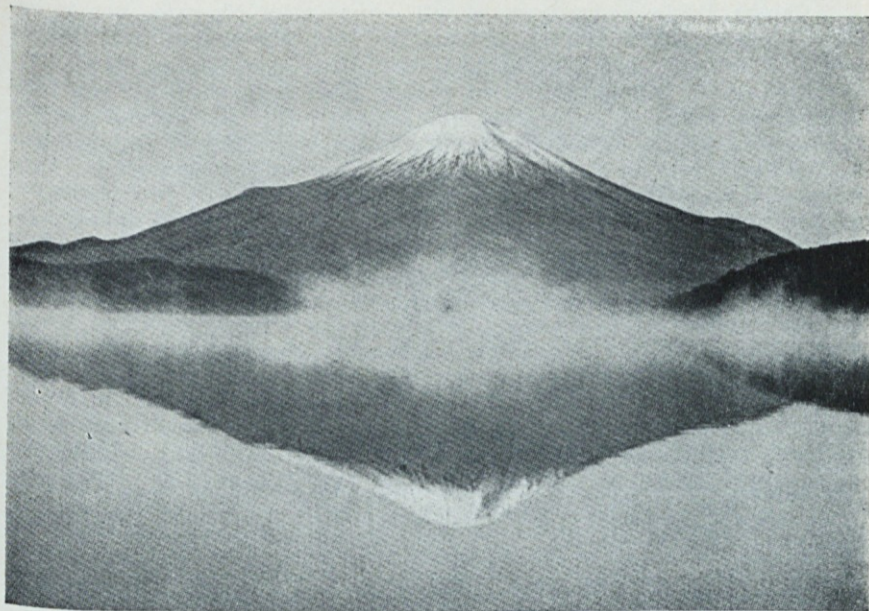
Veste, da je morje pravzaprav eno samo in da je svetovne kopnine kvečjemu 29 odstotkov; če se boste kdaj odločili za morskot pot, da obiščete našo japonsko prestolnico, vedite, da leži Tokio med 138°58' in 139°54' vzhodne zemljepisne dolžine in med 35°30' in 35°53' severne zemljepisne širine. In ne pozabite na dežni plašč; ne morete se zadovoljiti z dejstvom, da sta perzijski Teheran in ameriški Los Angeles na isti zemljepisni širini in imata le 208 mm odnosno 381 mm letne povprečne padavine: Tokio je ima 1503. Kakor da bi nebo sočustvovalo s tem tihomorskim krajem, čigar strateško važen položaj že petsto let izziva temne človeške sile, da se ga skuša polastiti tudi z umorom in intrigami. V 12. stoletju je mirno, a važno ribniško naselje Edo (po naše „osrčje zaliva“) spremenil Taró Šigenaga v vojaško trdnjavo, da z njo obvlada čim več ozemlja na račun drugih fevdalnih mogočnejšev. V 15. stoletju se je (po svojem dejanskem obsegu le) trdnjavica morala vdati ukazu generala Uésugi Sádamasa, da postane njegov resnično napadalni in obrambni grad, in generalov podložni plemič Óta Dokán star 24 let, ga je po enoletnem zidanju dovršil 8. aprila 1457. Kamni tega gradu leže še danes med modernimi stavbami cesarske palače. In dasi je Dokán spremenil vojaško oporišče, v teku svojega tridesetletnega modrega upravljanja, tudi v eno najvažnejših tedanjih trzišč, ga je 1486. dal general Sádamasa umoriti,, ker ga je sumničil izdajstva. Sedemtrideset let so on in potomci lahko uživali posest gradu, čigar dobrine so hoteli imeti, za čigar blagostanje pa se niso brigali. Potem jih je leta 1524. uničil fevdalni mogočnik Hódžo Udžicuna, čigar rodbina pa je grad in njegova posestva morala predati leta 1590 zmeraj mogočnejšemu generalu Tókugava fejásu. Čez trinajst let je ta general postal dejanski diktator tedanje Japonske in trdnjava Edo je postala neuradna prestolnica in je ostala takšna do leta 1867, ko so se Tókugava diktatorji morali umakniti cesarski rodbini, ki je odslej s svojimi ljudmi skušala Japonsko modernizirati. V 264 letih vojaške diktature je bil grad Edo eno samo veliko mesto talcev: žene in otroci vsakega fevdalnega gospoda Japonske so morali živeti tu, fevdalni gospod se je smel vrniti v svojo deželo le za eno leto, moral pa je iti sam tja... Diktator je upal, da tak način življenja tako stre finančno moč fevdalnega gospoda-podložnika, da s svojimi dohodki ne zmore več financirati upora proti diktaturi; vzdrževanje družine v Edo in potovanje sem in tja v lastno pokrajino je požiralo ogromno denarja, ker so imeli razkošje za sebi primeren način življenja. Najbolj so pri tem trpeli kmetje: svojemu fevdalnemu gospodarju so morali oddati določeno število mernikov riža - ob slabih letinah so jih k temu priganjali biriči; včasih so mo-

rali predati v ta namen lastno hrano; da si zagotovijo sredstev za borno življenje, so prodajali hčere v javne hiše. Riž so fevdalni gospodje prodajali trgovcem za gotovino. Trgovci so postajali zmeraj premožnejši; a dokler je trajal fevdalni sistem rodbine Tokugava, so se morali zadovoljiti pravzaprav z najnižjim, socialno prizanim, človeškim dostojanstvom; diktatorju so bili najbolj vredni – poleg lastne rodbine in morda tudi cesarja – vojaški družbeni sloj, potem pa kmečki stan, ki je s svojim delom moral preživljati takrat večinoma agrarno Japonsko. Dejal sem, da je ostal Edo v rokah diktatorjev do leta 1867; točneje povedano, je usodni udarec fevdalnemu sistemu zadala ameriška mornarica, ki se je leta 1853 zasedrila pred pristaniščem Šimoda v južnem delu tokijskega zaliva (ki so mu takrat še rekli „zaliv Édo“) in po svojem komandantu Mateju C. Perry-ju pritiskala na zadnjega diktatorja Tókugava Jósinobu, da odpre deželo prijateljskemu in trgovskemu občevarju z Ameriko. Prijateljska pogodba z Ameriko je bila sklenjena 1854. in trgovska štiri leta pozneje. Kmalu so sledile pogodbe z Britansko, Francijo, Rusijo in Holandsko. Decembra 1867 je cesarska rodbina v Kjóto razglasila vpostavitev cesarskega vladanja, in kakor zmeraj v Aziji, so besede morale nedvomno izraziti nasilna dejanja: diktatorjeva armada in cesarju naklonjeni fevdalci so se spoprijeli v Tóba Fúšimi na robu mesta Kjóto, in diktator je zubil. Aprila 1868 je potem „za zmeraj“ zapustil Edo, po številu petnajsti diktator iz rodbine Tokugava; cesar se je iz Kjóto preselil v Edo in takoj preimenoval Edo v odslej edino prestolico Tókjo, po naše sicer izgovorjeno tudi Tokio, a pravzaprav z dolgim „to“ in kratkim „kyo“, kar edino daje v japonščini pomen „vzhodna prestolnica“ ali pa „prestolnica Vzhoda“.

Oglejte si poteze na tej zgodovinski šahovnici – kdo je mogel pri tej ali oni slutiti na usoden zapletljaj, na usodne posledice za ljudi, ki se zdijo tako daleč od dejanskega dogodka? Če to drži za svet naravnih danosti, če je res, da so stvari med seboj dejansko povezane, čeprav ne zmeraj na viden način, ali ne bomo razumeli, da je nadnaravni svet krščanske molitve še bolj povezan v medsebojne odnose in odvisnosti, ker ga vsega preveva Božji Duh? Misijonska molitev, npr. za Japonsko, darovana iz ljubezni do Boga in Njegovega kraljestva in Njegovih načrtov za medsebojno ljubezen ljudi in za napredek sveta (berite, če dvomite, prve strani prve knjige Stare Zaveze), zmeraj vpliva na šahovnico z ljudmi, dogodki, in naravo. Seveda igra pri tem vlogo tudi vztrajnost molitve. In da ne boste mislili, da to pravim, ker se mi tako zdi živečemu na Dalnjem Vzhodu, kjer je potrpežljivost neke vrste osnovna azijska razsežnost: naš dobri Gospod je nekoč pojasnil del božjega sveta s priliko o krivičnem sodniku, v jeziku fevdalne Japonske bi rekli o krivičnem graščaku, v moderni tokijsščini pa o krivični mestni upravi... Tiste vdove moč ni bila ne politična stranka ne denar ne slavno radbinsko ime: njena moč je bila vztrajna prošnja. Včasih moramo tako dolgo moliti, da spravimo, če je mogoče, Boga v nevoljo. Toda ali bo kdo izmed nas tako ljubil neznane ljudi misijonskega sveta?

Sveta gora Fudžijama – simbol Japonske

Tokijske poti vam bodo šepetale o trpljenju in veselju – morda bi bilo pravilneje reči: o trpljenju in vmesnih veseljih – pofevdalne, moderne Japonske. Kako jih je lepega sončnega prvega septembra 1923 okrog poldneva naenkrat umrlo ali pa bilo težko ranjenih od potresa: poldrug milijon ljudi; kako je istočasno gorelo 300.000 (z besedami: tristo tisoč) večinoma lesenih hiš; kako jih je v štirih letih Druge Svetovne Vojne bilo prizadetih s smrtjo ali ranami ali drugačnimi težkimi izgubami tri milijone ljudi, in 770 tisoč hiš (dosti izmed njih zidanih) je bilo popolnoma uničenih. Tokijske poti vam bodo šepetale tudi o nekotiko oblačni zori 15. avgusta 1945, ko se je Tokio, šele po dveh atomskih bombah, odločil v cesarjevem bunkerju, da sprejme brezpogojno predajo vojnemu sovražniku. Predaja, ki jo je še istega dne točno opoldne prebral sam cesar na radiu, je prav do tega trenutka visela na pajkovi nitki, ker so jo hoteli preprečiti določeni vojaški fanatiki, ki so se v ta namen sešli tu in tam v Tokiu. Ko se je začela trgati tema nad mestom po polnočnih urah tega dne, so po krščanskem svetu ugašali ali pa prižigali sveče v čast Vnebovzeti, od nekdanj zavetnici Japonske. In ta in ona japonska starka in ta in oni krščanski japonski vojak je v teh zgodnjih urah pobožno pogledal v nebo in ni slutil, da se bo danes molitev za mir izpolnila.

Celega Tokia pa ne boste mogli – prehoditi. Ne zato, ker je celotna njegova površina 2141 km²; pač pa zato, ker obsega tudi morsko površino in otoke od 100 do 1300 km razdalje od Tokia. Med temi otoki je danes komaj obljudeni otoček Kozúšima na skrajnem jugu Tokijskega zaliva, ki obljublja, da bo na svoj način postal slaven. Poslušajte: od ene izmed japonskih invazij v Korejo so Japonci prinesli nazaj ujetnico deklico iz plemiške korejske rodbine Otá; žena zmagoslavnega japonskega generala je bila kristjana in je deklico počela v veri, da se je pozneje dala krstiti in je prejela ime Julija; nato je živela v krščanskem zakonu, a ko so jo v začetku 17. stoletja – po ediktu proti kristjanom – silili k priležništvu na diktatorjevem dvoru, se je temu upirala in bila pregnana v drobnem čolnu na morje, da tam pogine; po božji previdnosti jo je tok zanesel k otočku Kozúšima, katere ribiči je niso izdali; po izročilu je desetletja vsako jutro z drobnim zvončkom spominjala sebe na sv. mašo, ki jo je bila vzljubila, a katera ji ni bila več dana na fizičen način. Kdo bi mogel trditi, da bi bila deležna na duhoven, neviden način svetih maš, ki so se vsako jutro obnavljale nekje v daljni Evropi in še bolj daljni Ameriki? Živela pa je od tega, kar se ji je posrečilo najti in nabrati na otoku in obali. Tokijska nadškofija se zdaj trudi, da zbere čim več njenih prijateljev, da izprosi od Boga po njegovi priprošnji vsaj dva čudeža, da bo sv. očetu laže, proglasiti jo za blaženo. Mi Slovenci se moramo truditi za Baragovo in Slomškovo priprošnjo; in vendar priporočam tudi ljubo gospo Julijo Otá, posebno če se kdo izmed nas čuti njej blizu zaradi njene junaške zvestobe do evharističnega Jezusa – v pregnanstvu.

Razvajenost

V astronomov zemljevidu slik
nas ni bilo ne streh!
V vrtu vetra stal megla je kip
in luč je pletla reke.
Toda s tokijske ravnine rok
se kamera rodi,
rase, z nami upa, gre na pot –
zakaj ne zna ljubiti?
Ah, morda nas vse razvadil je
učlovečeni Bog:
sredi hiš se živ ustavil je,
z jedjo deleč usodo.

VLADIMIR KOS

ZGODOVINA MALGAŠKE CERKVE

KRATEK ZGODOVINSKI PREGLED. SPISAL JANEZ PUHAN CM

(Nadaljevanje.)

19. stoletje

Po neuspehu, ki so ga doživeli lazaristi v 17. stoletju, je v začetku 19. stoletja poskušala na Madagaskarju nova skupina misijonarjev. To pot je pobuda prišla od apostolskega prefekta v Bouronu, pod katerega oblastjo je bil Madagaskar. Sedaj so misijonarji spremenili tudi strateške točke. Prejšnji misijonarji so začenjali apostolat na zahodni obali otoka, posebno na jugu, ter v pokrajinah Manambolo in Boina. To so bila področja, ki so se jim odprla, ko so prišli iz Evrope ali iz vzhodne Afrike. Misijonarji pa, ki so prišli iz Bourbona, so imeli pred seboj vzhodno obalo in sever Madagaskarja. Značaj tukajšnjih prebivalcev pa je bil drugačen od onega na zahodni obali. Tudi muslimanski vpliv je bil tukaj manjši.

Na vzhodni strani je pa bilo na otokih okrog Madagaskarja polno francoskih priseljencev, tako da so se mogli misijonarji prosto gibati od postojanke do postojanke.

Tako je torej v začetku 19. stoletja zavel na Madagaskarju nov veter. Že leta 1819 je protestantskim misijonarjem uspelo priti v Tananarive. Pismo, ki ga je kralj Radama poslal leta 1820 apostolskemu prefektu v Bourbon, nam da vedeti, da si je tudi apostolski prefekt Pastre prizadeval, da bi mogli katoliški misijonarji delovati med plemenom Imerina ⁽¹⁴⁾.

To pismo Radama I. zavrača prošnjo apostolskega prefekta, v katerem je prosil dovoljenje, da bi misijonarji mogli priti v Tananarive in oznanjati katoliško vero v njegovem kraljestvu. Prošnja je bila zavrnjena, ker apostolski prefekt ni bil protestantske vere, kateri je kralj dal vso svobodo in zaščito ⁽¹⁵⁾.

Leta 1832 je oče de Solages poskušal vstopiti na področje Imerina, kjer so že bili na delu protestantski misijonarji. Iskrchal se je v Tamatave istega leta. Večkrat je prosil kraljico v Tananarive, da bi ga pustila priti v glavno mesto, pa vse zaman. Tudi prebivalci Tamatave, na čelu z guvernerjem Aristidom Coroller, so ga ovirali pri misijonskem delu. Končno je 8. decembra 1832 misijonar umrl v Andevoranto.

Za njim se je podal na pot proti Madagaskarju Pierre Dalmond. Leta 1837. je dospel na otok Sainte Marie, ki je bil že francoska kolonija. Do leta 1839 je že zgradil tam nekaj kapel. 1840 je prišel na otok Nosibe, kjer so ga Arabci zelo sovražno sprejeli. Z vztrajnostjo

⁽¹⁴⁾ Adrien Bondon: La Mission de Tananarive, str. 31

⁽¹⁵⁾ Adrien Bondon: *ibid.* str. 32

mu je uspelo zgraditi kapelo in majhno šolo. Končno se je podal v zaliv Saint Augustin.

Ko je oče Dalmond videl, da je dela veliko, je poslal klic na pomoč vsem redovnim družinam. Kmalu so se mu pridružili očetje iz Družbe Svetega Duha, jezuiti in sestre iz Družbe St. Joseph du Cluny. Ker je bil vstop na Madagaskar za časa kraljice Ranavalona I. nemogoč, so se misijonarji zadovoljili z apostolskim delom po severnih otokih okoli Madagaskarja.

Še ena novost v misijonskem delu 19. stoletja. Misijonarji se niso zadovoljili samo s spreobračanjem h krščanstvu, ampak so želeli ljudi tudi kulturno dvigati. Smatrali so namreč, da gresta kultura in krščanstvo skupaj, kot sta bila dostikrat povezana poganstvo in „divjaštvo“. V želji, da bi civilizirali domačine in jim s tem omogočili boljše razumevanje krščanstva, so misijonarji zgradili šole, delavnice in celo tiskarno.

Trudili so se, da bi vzgojili domačo elito, zato so v Ressource (Bourbon) ustanovili katehetsko šolo in malo semenišče. Iz tega semenišča je izšel pozneje prvi malgaški duhovnik, Basilide Rahidy.

To so obrisli prvih cerkvenih struktur na Madagaskarju. Duhovniku bodo odslej pri njegovem delu nenadomestljivi pomočniki katehisti, nadzorniki katehistov, učitelji in učiteljice.

Zanimivo bi bilo povedati, kakšne dogodivščine so imeli misijonarji, ko so se trudili, da bi prišli do glavnega mesta Imerina, Tananarive. Kajti Madagaskar ne bo krščanski, dokler ne bo krščanski Tananarive. To mesto je bilo cilj mnogih misijonarjev. Z zvijačo in preoblečeni so se leta 1855 trije jezuitski misijonarji, Webber, Finaz in Jouen prithotapili v Tananarive. Uspelo jim je pridobiti si simpatije princa Rakotondradama. Na ta način so pripravljali teren ostalim, ki bodo morda še prišli, ko se bo ponudila prilika. In res, ko je leta 1861 umrla kraljica Ranavalona I., so se nekaj mesecev po tem jezuiti že naselili v Tananarive. Takoj so začeli z delom, potem ko jim je novi kralj Radama dejal: „Ne potrebujete mojega dovoljenja. Moja iskrena želja je, da bi se mojim ljudem oznanjala katoliška vera. Ne samo, da vam dajem dovoljenje, celo naročam vam: Pojdite, učite, oznanjujte, pridigajte, ne samo v Tananarive, ampak po celem mojem kraljestvu. Samo to želim, da bi plamenica resnice in kulture zasvetila pred očmi vsega mojega ljudstva“ (16).

Tisti čas so dobili misijonarji v posest zemljišče, kjer stoji današnja katedrala v Andohalo. Odprli so tudi šolo v Tananarive. Sestre iz Družbe St. Joseph du Cluny so vodile šolo za dekleta, dočim so še nekaj časa vodstvo fantovske šole imeli v rokah duhovniki. Ko so pa videli, da je to zelo zahtevno delo, so poklicali na pomoč Brate Krščanskih šol.

Madagaskar je bil ta čas apostolski vikariat, vendar je imel vikar naslov le apostolskega prefekta. Krščanstvo, ki je bilo še v

(16) "Le Messenger du Coeur de Jésus", letnik 1909-1910, str. 689-690.

povojih, se ni širilo izven Tananarive. Misijonarji so vse sile usmerili v poučevanje katekizma po šolah in kapelah.

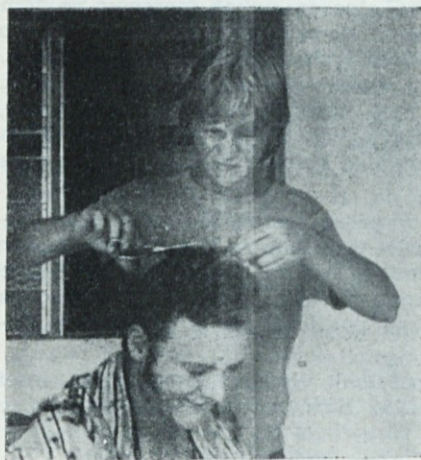
Kmalu so začeli tudi s pohodi po celem otoku. Postopoma so ustanovili postojanke v Vakinakaratra, Ambositra in Fianarantsoa. Proti koncu stoletja so dospeli do Fort Dauphina in Majunga.

Novi zapleti pa so zopet postavili v nevarnost malgaško Cerkev.

Po smrti kraljice Rasoherina je nova kraljica Ranavalona II. prestopila k protestantizmu. Odslej je ta vera postala državna vera. Skoraj vsi vladni uradniki in drugi uglednejši ljudje so šli za kraljico v protestantizem. Zaradi tega katolicizem ni bil preveč priljubljen. Katoličani, ki so bili v manjšini, so bili pogosto preganjani. Krajevne oblasti so našle tisoč izgovorov, da jim ni bilo treba ustreči raznim prošnjam katoliških misijonarjev. V Fianarantsoa je oče Finaz potreboval dolgo časa, preden mu je uspelo dobiti zemljišče za sedanje katedralo.

Katoliški misijonarji so imeli to smolo, da so bili hkrati katoličani i Francozi. Kot katoličani niso bili iste vere kot kraljica, kajti katoliške vernike so smatrali za izdajalce. Kot Francozi pa so bili sovražniki države, kajti za časa kraljice Ranavalona II. francoska in malgaška vlada nista bili v dobrih odnosih. Iz teh razlogov so bili misijonarji dvakrat izgnani, najprej leta 1883 in nato še 1894.

V času, ko ni bilo misijonarjev na otoku, so se navadno katoličani, ki so bili solidno poučeni, kar dobro držali. To niso bili več časi jezuitskih in lazaristovskih misijonov sedemnajstega stoletja. Misijonarji so v drugi polovici 19. stoletja lahko že mirne duše zapustili svoje postojanke, ker so imeli kristjane, ki so se znali voditi že sami. Še več. Ko so leta 1883 misijonarji morali zapustiti otok, so skrb za cerkveno občino poverili celo ženski: Victoire Rasoamanarivo. Svojo nalogo je odlično izvrševala. (Sledi.)

Tudi slovenski misijonarji delujejo danes na Madagaskarju; pa ne le duhovniki, škofijski in redovni, pa redovnice, ampak tudi mladi laiki, kot trije iz Misijonskega zavoda v Argentini. Na tej sličici vidimo Jankota Glinška, kako striže prijatelja Fredija Žitnika; kaže, da mu gre ta posel trdo izpod rok, tako kislo se drži, Fredi mu pa najbrže privoščiči, ko se tako sladko smeje...

KAKO JE V GHANI

POROČA S. SILVA ŽUŽEK, GHANA

KATOLIŠKA CERKEV V DEŽELI

Katoliško misijonsko delo so započele v Ghani pred vsem redovne družbe, in sicer Družba za afriške misijone, Družba Božje Besede, ženska družba Naše ljube Gospe Apostolov, družba Sester služabnic Presv. Srca in Beli očetje.

Družba za afriške misijone

Ustanovil jo je l. 1856 v Lionu (Francija) duhovnik Melhior M. Basillac. Že dve leti po ustanovitvi so šli prvi misijonarji-duhovniki v Ouidah v Beninu (ex Dahomey) in v deželo Sierra Leone. Dvanajst let zatem so poskusili misijonarji iz iste družbe prodreti tudi v Ghano, a brez uspeha. Šele v letu 1880 se je posrečilo misijonarjem Moreau in Murat, članoma te družbe, priti v Zlato Obalo. Za svojo prvo postojanko sta si izbrala mesto Elmina. A misijonar Murat je že po dveh mesecih umrl. Moreau je kljub temu nadaljeval, čeprav sam, dokler se mu niso pridružili še drugi, ki so začeli počasi ustanavljati še druge postojanke. Začetna apostolska prefektura misijona v Ghani je bila v letu 1901 že povzdignjena v apostolski vikariat.

Družba Božje Besede

Ta redovna družba, ki se imenuje latinsko Societas Verbi Divini, in združuje pred vsem misijonarje nemške govornice, je začela misijonsko delovati najprej v današnjem Togu, ki je bil tedaj nemška kolonija. To je bilo leta 1893. Leta 1900 pa so misijonarji te družbe ustanovili v mestu Kpandu prvo misijonsko šolo, čez osem let pa prvo učiteljišče v mestu Bli-Bla.

Beli Očetje

To družbo je poklical v življenje proti koncu prejšnjega stoletja kardinal Lavigerie. Njeni misijonarji so prišli v Ghano l. 1906 in prevzeli severna področja dežele v duhovno obdelovanje.

Naša ljuba Gospa apostolov

Ta ženska misijonska družba je začela delovati v Ghani že l. 1883. Sestre so se začele posvečati vzgoji mater in deklet. V začetnih desetletjih je smrt zelo žela med njimi, a so vztrajale in imajo danes, čeprav številčno ne tako močne, velik vpliv na versko življenje dežele.

Zgodaj zjutraj gredo ob zarji žene iz Ghane s svojimi pridelki na trg.

Služabnice presv. Srca

Te so prišle malo za sestrami Naše ljube Gospe apostolov, posve-tile pa so se pred vsem zdravstvenemu delu in šolstvu.

Kot se razvidi iz zgornjih vrstic, so nevarni pogoji delovanja v Ghani zavirali misijonsko delovanje Cerkve. Domačini sami nazivajo to deželo „pokopališče belega človeka“. Morda je to tudi vzrok, da v Ghani ni bilo belih kolonizatorjev, dočim jih je bilo v drugih deželah Vzhodne Afrike dovolj, saj so še danes nasadi bombaža, kave in čaja v veliki meri v rokah belega človeka.

Kljub vsem težavam so katoličani v Ghani leta 1914 šteli nad 20.000 vernikov. Kajpada je bilo potrebno ustanovljati nove prefekture oziroma vikarijate. Od l. 1879 do l. 1947 jih je bilo ustanovljenih osem. Leta 1950 je pa dežela postala samostojna cerkvena pokrajina in nekateri vikarijati so postali škofije. Ker so pa bile te prve škofije zelo obsežne, so kmalu začeli izvajati delitev v manjše. Zadnja škofija je bila ustanovljena l. 1973 in v to spada tudi naša misijonska postojanka.

Med prvo svetovno vojno so izgnali vse misijonarje nemške narodnosti, kar je povzročilo nemajhno škodo. Njihova mesta so zasedli Beli očetje in misijonarji pariške družbe za zunanje misijone. Izgnani misijonarji so se povrnili šele malo pred drugo svetovno vojno.

Velik pomen pri razširjanju Cerkve v Ghani imajo prav misijonske šole. V deželi je bilo do leta 1932 že 64 misijonskih šol, leta 1943 že 185, leta 1946 pa so jih navedli kar 728.

V zadnjih 30 letih pa se je število misijonskih šol še posebno dvignilo. Osnovnih šol je 1679 s 236.382 učenci, srednjih šol 44 s 13.730 dijaki. Poleg tega imajo mala semenišča skupaj 783 gojencev, bogoslovja pa 128 duhovniških kandidatov.

Duhovnikov je na delu 248 tujih in 141 domačih, redovnic tujih 213, domačih 178, redovnih bratov je 83 tujih in 20 domačih. Pomočnikov katehistov pa je 172.

Katoličanov štejemo danes 1.200.000.

(Sledi.)

OSNUTEK ZA PESEM NEKJE NA JAPONSKEM

Močne gore in močno kerovje
z deževnimi kapljami
v trdih očeh,
z megleno tihoto čez črno drobovje,
s cvetic trepetanjem ob vetra povesti
za mahasti most.

Potok, ki stopa globlje in globlje
in pada čez kamne kot biser vesti;
stoletjem se sanje spreminjajo
v oglje,
kjer sonce je leglo na listje počivat
od voženj v nebo.

Tempelj bogov z lesenimi prsti
in krokarjev stari krohot raz cipres,
polletnih procesij skeleti razdrti,
skeleti živali,
molitev in plesov,
zaviti v meglo.

VLADIMIR KOS

NA DELO V MIDONGY

Iz pisma laičnega misijonarja Toneta Jemca domačim v Slovenski vasi pri Buenos Airesu.

18. junija 1976.

V petek, 11. junija, sem se odpeljal iz Ranomene z misijonarjem Pepijem Giderjem v Midongy, kjer on s Frančkom Kranerjem začenja novo misijonsko postojanko. Franček Kraner je začasno še v Tananarive z Jankom Glinškom zaradi nekupa potrebnih stvari.

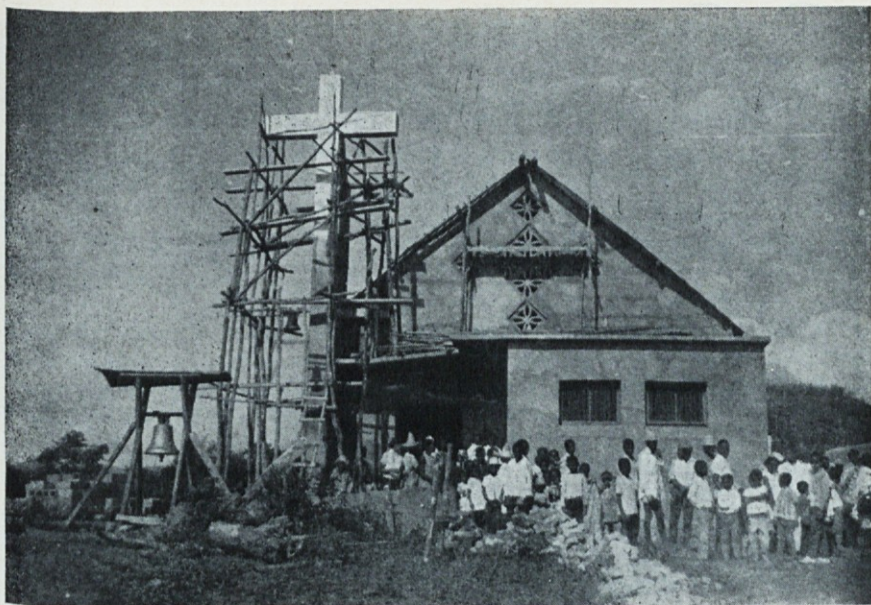
Midva s Pepijem sva se odpeljala iz Ranomene zjutraj ob osmih in sva prišla ob treh popoldne v Midongy. Sedem ur vožnje za razdaljo 50 km. Kako je to mogoče? Midongy je kraj s približno 57.000 prebivalci, leži – bi rekel – „Bogu za hrbtom“, v hribih 1.500 m visoko. Kar pa je najhujše, je cesta ali pot, ki vodi tja, če jo sploh moremo tako imenovati. Težko si je predstavljati, kako je sploh mogoče priti z avtomobilom po trajnih vzpetinah s skalami in jamami, meter globokimi, in sredi pravega pragozda, kamor nikoli ne posije sonce. In blata je do kolen, kot bi bilo močvirje. Dvakrat sva tako grdo zagazila, da sva se celo uro trudila, da sva zlezla ven, in še to s pomočjo drugega avtomobila, ki je slučajno prišel mimo. Če ne bi prišel, bi morala skopati jamo pod avtomobilom, da bi prišla do trdnih tal. S tem bi se zamudila več kot tri ure. In predstavljajte si še to, da že dva meseca ni deževalo. Kakšno mora biti, kadar dežuje vsak dan? Kilometre in kilometre sva vozila le 3 km na uro. Včasih sva se komaj premikala. Jaz sem z zavihanimi hlačami hodil pred avtomobilom, da sem preizkušal, kje je manj globoko blato, in z lopato v roki, da izkopljem, kolikor bi bilo potrebno. Za naju je bilo težje, ker sva imela avtomobil preveč naložen. Vozila sva omaro, deske in polovico teže je bilo zunaj avtomobila. Štirikrat ali petkrat sva ustavila, da sva znova pritrdila vso prtljago.

Ko sva prišla iz pragozda, sva ustavila in pojedla kos kruha, nato pa takoj nadaljevala. Ob treh popoldne sva končno prispela v Midongy. Takoj se je zbralo ogromno otrok, ki so pridno pomagali skladatai, kar sva pripeljala.

Postojanka, cerkev in hiša je že zgrajena. A oboje je še prazno. Potrebno je pohištvo, instalacija, treba je vse pobarvati. Pokrajina okoli mesteca je nekaj krasnega. Kamor pogledaš, imaš pred očmi lep barvit planinski svet. Zaradi višine je tukaj veliko bolj mrzlo kot drugje. Zjutraj se gosta megla vleče pod gorami tja do desete ure. Zato ljudje začno zelo pozno lezti iz svojih bivališč. Maša je popoldne ob petih. Preproste malgaške hiše niso več iz lesa, ampak iz blata. Je pa že več zidanih hiš, zaradi mraza.

Ker je kuhinja še prazna, hodiva na kosilo h Kitajcem, kjer nam zelo lepo postrežejo. Za večerjo si pa sama pomagava. Prvi večer sem pripravil makarone, ki sva jih pripeljala s sabo. Drugi večer sva se

Čerkev v Midongy, ko so jo še gradili pod vodstvom bivšega malgaškega misijonarja Silva Česnika.

vprašala: kaj pa danes? Dobro sva vedela, da ni drugega kot makaroni. Tretji večer sva si kupila nekaj krompirja in sva si pripravila izvrsten krompir v oblicah. Četrty večer sva si že nabavila meso. Dala sva meso na ogenj – in da bi uporabila čas – med tem igrala šah. Bila sva tako zamišljena v igro, da sva pozabila na meso. Bilo je črno kot oglje. Peti večer sva tudi pripravila meso. Zgodilo se je isto. Šesti večer sva hotela speči malo krompirja. Dala sva ga kuhat in znova pozabila. Zaradi šaha. Voda je izparela in krompir se je prismo dil. Zato sva naredila „zmečkan krompir“. Včeraj sva znova pripravila meso, šaha pa nisva igrala, da se znova ne bi preveč spekel. Nič ni pomagalo, bilo je znova „črno“, preveč ognja. Za zajtrk imava kitajski čaj in od časa do časa malo kruha.

Tukaj je še veliko dela za vse tri. Janko mora napraviti vso instalacijo, Fredi kuhinjo in druge drobne stvari, jaz pa vse, kar bo lesenega: stole, omare, knjižne omare, klopi, ambon, vrata za cerkev, in za mladino ping-pong in druge podrobnosti. Tako se bomo tukaj za drževali cele mesece.

Tukajšnji prebivalci se mi zdijo bolj prijazni in bolj delavni kot drugje. Morda k temu pripomore podnebje.

Na tem področju je približno 300 kristjanov. Do zdaj je duhovnik prihajal samo od časa do časa za večje praznike. Zdaj so pa zelo veseli, ker so dobili dva stalna duhovnika.

PO MISIJONSKEM SVETU

Konfucij je še vedno učitelj kitajskega naroda. Sam Mao ga je pred desetletji počastil. Potem so ga s kulturno revolucijo vrgli s prestola. Ni bilo uspeha. Čez sedem let je Mao spet moral začeti kampanjo proti staremu filozofu, ki ga stoletja časti kitajski narod in je po njegovi zaslugi ohranil zdravo etiko, ki je dala zdravje in moč družini in s tem narodu v celoti. Vsi poizkusi imajo le navidezne, trenutne uspehe. Kitajska tradicija, če ne drugega, je preveč močna. Kitajski literat, ki je odšel nedavno v izgnanstvo, Lin Yu, je dejal: "Če kdo trdi, da je kitajski konfucionizem mrtev, more prav tako trditi, da je umrla ljubezen matere do otroka."

Predsednik Mozambika Machel Samora obsoja Cerkev, da ji je v preteklosti „evangelizacija“ pomenila isto kot „portugalizacija“. Cerkev dolži, da je veliko prispevala k temu, da so domačini postali žrtev kolonizatorjev. Predsednik je bil rojen leta 1933 v protestantski revni družini. Da je mogel absolvirati na univerzi, je „postal katoličan“. Danes obsoja krščansko razdvojenost. „Vi kristjani trdite, da ste pod križem eno, pa ste razdvojeni. Mi ‚frelimo‘ pa smo brez križa, a smo eno.“ Ko hodi po deželi in govori preprostim ljudem, jim na popularen, včasih banalen način vtepa ateizem. „Bogovi ne bodo šli na polje orat namesto vas. Ne bodo vam pomagali, če boste bolni. Ne bodo vam

dali zdravil. Ne bodo vas poučevali v šoli. Mi se moramo zanesti le sami nase.“ Zanj in za njegovo stranko in dosledno za ves Mozambik ni religije. Dasi po ustavi priznava svobodo veroizpovedi, je predsednik brez strahu čisto jasen: „Frelimo odklanja Boga, ki so ga oznanjali Portugalci.“ Jasno je, da je v takem ozračju Cerkev v težkem položaju. Na novo se bodo morali preorientirati in organizirati. Izgubili so šole, bolnice, Cerkev je strogo ločena od države. Predsednik grozi celo zasedbo cerkva. A vse kaže, da se misijonarji ne dajo kar tako oplášiti. Bo trpljenja, veliko dela bo sproti uničenega. A misijonarji smejo računati na nekaj: vernost mozambiškega naroda. Niso le katoličani verni, vse ljudstvo je religiozno po svoji duši. In če več kot pol stoletja Rusi niso mogli ubiti vero ruskemu preprostemu ljudstvu, tudi Frelimo in njegov predsednik ne bo kos kar tako iztrebiti tisto, kar živi v globini duš. Na to dejstvo in na božjo pomoč se zanašajo misijonarji, ki nadaljujejo delo v novih okoliščinah in na nov način. Ne več v zunanji paradi, pa toliko bolj v trpečih dušah, od človeka do človeka. Če kje, se bodo tudi v Mozambiku izkazale kot rešilne male bazične skupnosti. In prav te bodo mogle ponesti bodočemu rodu, ko Felimo ne bo več gospodar Mozambika, prečiščeno krščanstvo. Mor-da bo v dvajsetem stoletju jasno, da

Zborovanje afriških in malgaških škofov, ki se je leta 1970 vršilo v prostorih „Visoke šole za versko kulturo“, katere poslopje vidimo na spodnji sliki. Ta ustanova v Abidjanu (Slonokoščena obala, Afrika) je bila zdaj povzdignjena v teološko fakulteto.

je vse to gorje bilo potrebno ali vsaj koristno za zdravo rast Cerkve v Afriki.

Katoliška Cerkev je največja verska skupnost. Po zadnji statistiki šteje 700 milijonov ljudi. Velik napredek. A vendarle se procent v množici vsega človeštva manjša, V Združenih državah je letos 28. marca statistični demografski urad objavil, da je danes na svetu že štiri milijarde ljudi. Ob Kristusovem času jih je bilo 100 milijonov. Leta 1850 ena milijarda, 1930 dve milijardi, 1960 tri milijarde. In napovedujejo, da jih bo leta 2000 šest milijard. In koliko bo tedaj katoličanov?

Laos je že pred časom pregnal tuje misijonarje, med njimi enega škofa. Ostali so le škofje domačini in nekaj malega domačih duhovnikov. Kljub temu v svojem pastirskem pismu škofje izražajo upanje, da bo zaradi vernosti katoličanov Cerkev živela naprej. Vernike prosijo, naj tam, kjer duhovnikov ni, oni sami organizirajo službo božje besede in ohranjajo versko življenje, kakor in kolikor jim bodo razmere dopuščale. V glavnem mestu Veneciana so poddržavili vse katoliške ustanove. Od šestih cerkva je stalno odprta le ena, druga pa je dostopna le ob nedeljah. Na vsak način je treba občudovati pogum manjšinske krščanske skupine, ki - v teh razmerah skuša ohranjati Cerkev živo.

V Ugandi so tako katoličani kakor protestanti v vednem strahu, ker nikdar ne vedo za nepredvidene ukrepe predsednika Amina. Cerkev je močna, saj Uganda je že dolgo znana kot eden najuspešnejših misijonov na svetu sploh. Že polovica prebivalcev je kristjanov, od tega 35 odstotkov katoličanov in 15 odstotkov protestantov. Med njimi od koncila sem vedno bolj deluje ekumenski duh. Družijo jih pa tudi vedne nevarnosti. Le v ne-

kem pogledu je Uganda na prvem mestu: ima namreč toliko domačega duhovskega naraščaja, da so morali zgraditi novo semenišče, ker v dose-danjih ni prostora za vse kandidate. Vodstvo škofij so že docela prevzeli domači škofje in tako bodo mogli tudi domači duhovniki kmalu prevzeti vse misijonsko delo in bodo beli misijonarji lahko odšli v kraje, kjer misijonsko delo še ni tako daleč. V vseh teh veselih pričakovanjih pa vendarle vedno visi nad njimi kakor „Damoklejev meč“ svojevoljnost muslimanskega predsednika.

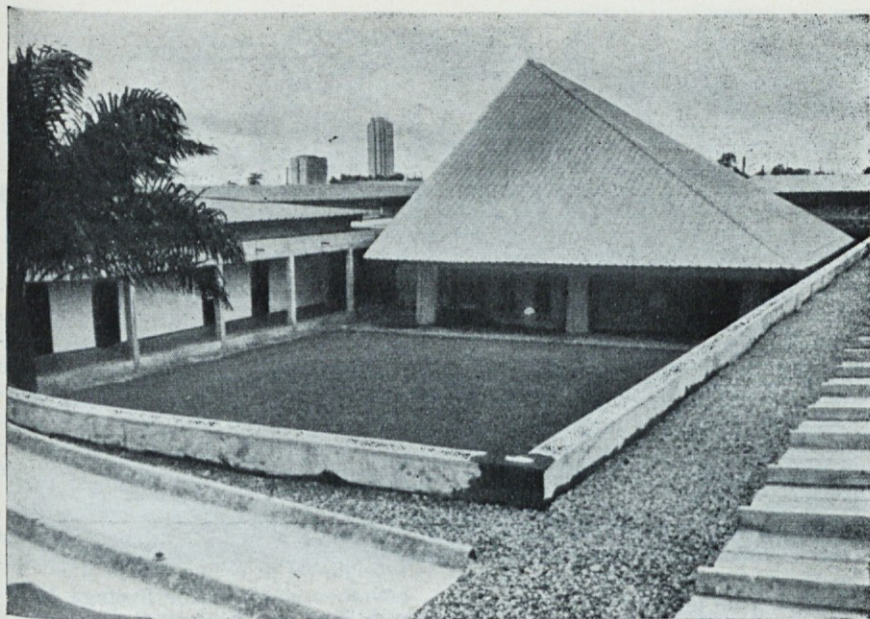
V Ekvatorialni Gvineji je predsednik Macias Nguema izdal nove uredbe, ki težko pritiskajo Cerkev k tlom. Po zakonu je prepovedano: zbiranje ljudi v večjem ali manjšem obsegu, finančna podpora cerkva ali duhovnikov, prijateljski odnosi do duhovnikov, krščanski pogrebi, podelitev krsta brez kontrole vlade, gibanje duhovnikov brez posebnega dovoljenja vlade.

Redovnice-župniki že niso več novost v Braziliji, zlasti na področju Amazonke, kjer moremo še govoriti o misijonih v pravem pomenu besede. Saj je zdaj že 100 župnij zaupanih vodstvu redovnic. In v bližnji bodočnosti jih bo še več.

8.414 nemških misijonarjev deluje po zadnji statistiki v Aziji, Afriki in Južni Ameriki. Največ je redovnih duhovnikov: 2.205, poleg njih 731 redovnih bratov. Svetnih duhovnikov je 177. Redovnic pa je kar 5.236 in laičnih misijonarjev 65. In znano je, da ravno nemški katoličani izdatno podpirajo svoje misijonarje in ne samo te, pomagajo na mnogih krajih tretjega sveta.

Liturgična prenova v Indiji je šla tu in tam predaleč. Začeli so se poizkusiti, da so vnašali v bogoslužje nekrščanske tekste, zlasti iz indijskih

Pogled na kapelo zavoda v Abidjanu, Afrika

starih knjig Vedas. Tudi v uporabi obleke, gest, načina maševanja so nekateri duhovniki segli dalj, kot pa je to že odobrila liturgična komisija, ki obstoji v Bangalore že deset let. Škofje so za sedaj vse take poizkuse prepovedali in naročili duhovnikom, da morajo za nov način bogoslužja imeti škofovo odobrenje, prav tako morajo biti od škofov odobrene vse knjige, ki se bodo uporabljale pri sveti maši. Komisija pa bo sprejemala pobude in predloge in skušala napraviti bogoslužje tako, da bo čim bolj dostopno indijskemu človeku.

Angla je po večini krščanska. Ravno v tem je paradoks, da je trenutno ena najbolj komunističnih dežel v Afriki. Samo katoličanov je 45 odstotkov, v nekaterih pokrajinah dosega celo 80 odstotkov, drugod seveda samo 10. Z ostalimi krščanskimi

skupinami jih je med šestimi milijoni prebivalcev 60 odstotkov. Če bi prišli še sekte, ki so nastale v zadnjih desetletjih in imajo več ali manj krščanskih primesi, bi bil odstotek še večji. Zanimivo je, da je misijon-skemu strokovnjaku Petru Gheddo v razgovoru pristaš in funkcionar stranke MPLA, izjavil: Misijonarji so delali pod kolonialno oblastjo, a mi vemo, da je razen nekaj izjem večina bila z nami. Cerkev – tako trdi – danes pomeni v Angoli ogromno. Vsi izobraženci so krščeni, vsi pri misijonarjih vzgojeni. Njihovega vzgojnega in socialnega dela ne moremo pogrešati. Seveda je trenutno problem, ker za dvanajst škofij, ki so v Angoli, domačih duhovnikov ni dovolj, jih je samo 120, tuji misijonarji pa so masovno odšli. Tako Vatikan kot nove oblasti jih vabijo, da se vrnejo.

naši misijonarji pišejo

AFRIKA

Iz Kameruna nam piše 10. junija šolski brat ZDRAVKO KRAVOS:

„Pri nas so sadovi misijonskega dela kaj raznoliki; so plemena, ki kar težijo k Bogu, in druga, pri katerih ni mogoče nič doseči. Tu smo imeli na primer na Binkošti krst 30 otročičev, kar pomeni, da je mnogo mladih parov, ki so cerkveno poročeni in ki žele svoje otroke vzgojiti krščansko. Tudi mnogi večji se zanimajo za krst, ki ga pa naš misijonar mora pogosto odreči, kajti njih življenje je vse kaj drugega kot da bi bilo po božji volji, zlasti radi mnogoženstva. Otroci takih staršev morajo pač čakati, da odrastejo in se potem sami odločijo in javijo za krst. Tako tudi naš zavod pomaga Cerkvi. Letos bomo imeli kar 15 krstov dijakinj in dijakov. To nam je v veliko veselje, saj vidimo, da naše delo le rodi sadove. Vemo sicer, da se ne sme računati le po takih sadovih, kajti Bog pogosto prikriva delo svoje milosti in sadove našega truda.

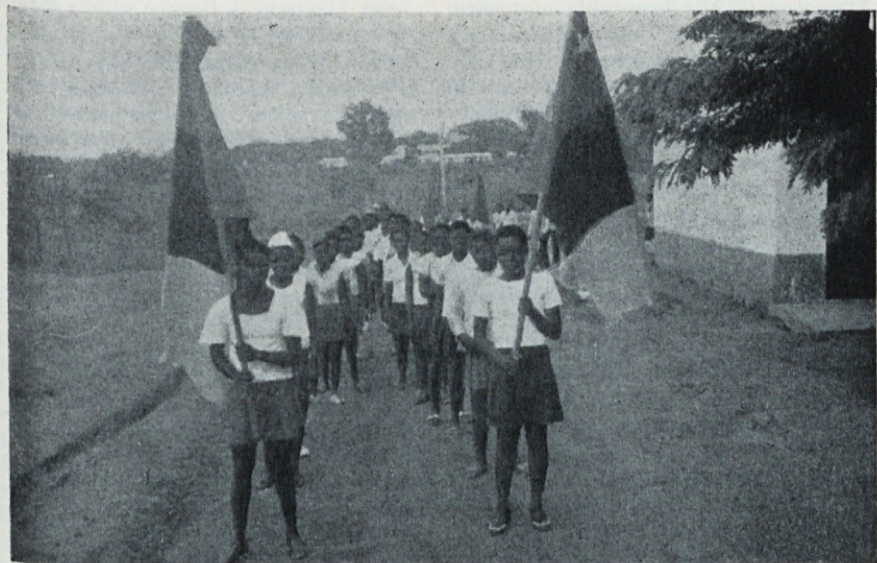
Bafia je škofija. Msgr. Loucheur, Francos, je škof že 15 let; sezidal je Malo semenišče, v katerem je študiral na stotine učencev, a brez zaželenih sadov, tako da smo vsi kar malo obupani. Tudi v Jaunde je Veliko semenišče za več afriških dežel, ki pa da komaj enega duhovnika na leto. Na angleškem delu Kameruna, blizu Nigerije, je pa bolje. Tudi v

Bamenda bodo imeli letos pet duhovnikov. Tam imamo maristi velik zavod. Ljudje so prizadevni, lepe tradicije jim pomagajo. Ljudje ne branijo mladim v sveti poklic, ampak pravijo: ta gre v službo Velikega Kralja, in so veseli. Tu pri nas je pa malikovanje spolnosti in kdor nima otrok, je kot preklet.

Na Binkošti nas je povabil škof na večerjo. On in večina misijonarjev-duhovnikov so iz družbe Svetega Duha, Spiriteins po francosko. Pri večerji nas je bilo več kot 90: duhovniki, bratje, redovnice in laični pomočniki. A vsi smo bili beli, razen enega črnega duhovnika. V škofiji je črnih duhovnikov-domačinov pet, a le eden se je udeležil te večerje, ostali od njih so šli raje na zasebne obiske. Med udeleženci je bil tudi salezijanski duhovnik iz Gabona. Pravil je, da je imel v petih letih štiri poroke. A cerkev je polna in vsi gredo k obhajilu...

Sedaj imamo počitnice. Ta mesec moram v Bafio na izpite iz angleščine in španščine. Končujem z gradnjo hiše, ki jo delam za nekega starčka, ki mu je prejšnja zgorela. Tudi ta nova bo lesena. Na sliki, ki Vam jo pošiljam, boste videli nekake kolače iz cementa; bodo za vodnjake, ki so glavno v tej deželi. Na sliki sta dva brata iz Kanade, kajti oni nam pošiljajo denar za vsa ta dela. Ljudje pridejo delat, pa jim plačamo, ko do-

Dijakinje žole br. Kravosa nosijo v sprevedu kamerunsko zastavo. — Spodaj: Na sejmu v Ombessi; mož z očali je naš misijonar Zdravko.

bimo pomoč Na drugi sliki me vidite na semnju. Ženske hodijo na semenj prodajat, moški pa prepevat. Ob sreдах je semenj v Ombessa, v petkih pa v Befiji. – Spet na drugi sliki vidite kamerunsko zastavo, ki jo nosijo mladi dijaki in dijakinje naše šole, ko gredo na „desfile“.

Za konec še misijonsko šalo: V dispanzer pride mamica z detetom. Sestra ji reče: Otročiču imaš dati vsak dan po tri žličke tega zdravila. Si razumela? Odgovor: Sem! Nekaj minut nato sestra opazi mamico, da strahno joče. Kaj ti je, jo vpraša. Saj otrok še ne bo umrl! A žena pravi: Ne, ne, saj ne jočem zato, ampak ti si rekla, naj dam otroku vsak dan tri žličke, a jaz imam samo dve doma... No, sestra ji je prinesla še eno žličko, nakar se je žena pomirila in šla vesela domov. – Pa to ni izmišljeno, ampak se je zgodilo pri nas zares.“

Od jezuitskega bogoslovca JANEZA MUJDRICE, ki je prišel pred dobrim letom v Zambijo, smo prejeli prvo pismo, in sicer iz Mukasa Malega semenišča, kjer je za profesorja. Piše pa še koncem leta 1975, vošči vesele božične praznike in se zahvaljuje za „Katoliške misijone“, potem pa poroča:

„Naši semeniščniki, ki jih je okrog 120, so že na božičnih počitnicah. V semenišču je zdaj dolgočasno, le tu pa tam srečaš kakega starega irskega patra. Večkrat sem se že jezil na fante, češ da se nočejo učiti, da se za matematiko ne zanimajo, ampak da so jim najvišji ideali hlače na zvonec in čevlji z visokimi petami. (To jim sicer lepo pristoji, ker so krasne rasti...) Zdaj, ko jih ni, si pa spet mislim, da so fest fantje. So med njimi, ki še poštevanke ne znajo, je pa tudi nekaj takih, ki bi se v mate-

V pragozdu blizu Ombesse v Kamerunu misijonarji kopljejo vodnjake, da pomagajo ljudem do dobre pitne vode. (Glej pismo Zdravka Kravosa na str. 360!)

matiki lahko merili s študenti celega sveta. Zelo se zanimajo za šport in naš šahovski krožek ima nekaj igralcev, ki bi premagali marsikaterega izmed vas, ki si misli, da je dober šahist. Astronomski krožek ima 10 navdušenih zvezdoslovcev, ki bi Vam mogli veliko povedati o zanimivostih zvezdnega neba.

Začela se je deževna doba in rast kar prekipeva v bujnosti. Vse je ozeleleno, povsod vidiš cvetje. Mravlje najbrže sploh ne spijo, tako so zaposlene z gradnjo. Žabe se le po trebuhu plazijo in ptice komaj letajo, tako so se zredile. Pogosto, ko grem ven v naravo, si mislim, kako so se naši davni predniki začeli premikati iz teh krajev proti severu, saj prav ta del imenujejo znanstveniki „zibelko človeštva“, ker se je baje tukaj pojavil prvi človek pred nekaj sto tisoč leti.

Drugo leto, ko grem študirat teologijo, Vam bom kaj več pisal, če Bog da.“

Iz Južne Afrike nam je sestra KSA-VERIJA LESJAK OSU lepo popisala slovesnost nove maše njenega nekdanjega učenca in pridala celo slike, kar vse je bilo že objavljeno v prejšnji številki. Iz njenih dveh pisem izvemmo še nekaj drugega o misijonu:

„Dne 3. decembra se je ob začetku šolskega leta naša mladina zbrala poslednjic v misijonski cerkvi sv. Patricija, da se skupno zahvalimo Bogu za 44 let obstoja te šole in za njegovo pomoč v vsej tej dobi. Ko bomo 20. januarja začeli z novim šolskim letom, bo to že v novih prostorih, ki se končujejo. Žal nam je, da nismo zmogle stroškov za gradnjo tudi šolske dvorane, ki naj bi služila tudi kot svetišče za one vernike, ki jim ali starost ali daljava zabranujeta pot do naše župne cerkve. Pa zaupamo, da morda kdaj pozneje uspemo tudi z

dvorano, katera naj bi bila kulturno-središče naše okolice.“

V naslednjem pismu z dne 10. junija pa nam pove tole:

„28. februarja je bila nova šola dovršena. Trije tovornjaki so prepeljali vse naše šolsko bogastvo od sv. Patricija v novo zamorsko naselje Mohlakeng, kjer živi nad 35.000 črncev. „Merici šola“ smo imenovali novo ustanovo po naši sveti ustanoviteljici sv. Angeli Merici. Sestavljajo jo tri poslopja s 13 šolskimi avlami, šolsko kuhinjo, knjižnico, sobo za fizične in kemične poskuse in sobo za ročna dela, posebno sobo za očeta misijonarja in sobo za šolsko ravnateljico. Igrišče in vrt še čakata, da vse uredimo. Sobe so razsežne, dve sta v samem steklu in kljub zimi je lepo in toplo. Hvaležni smo ljubemu Bogu, da smo končno na cilju.

Zdaj se bomo začeli pripravljati spet na novo mašo. Jožef Thagale se bo vrnil iz Rima koncem julija. Ker je bil tudi on naš učenec, bo posvečen tukaj v začetku avgusta. Tudi njega priporočam v molitev, da postane dober pastir svojemu ljudstvu!“

V Južni Afriki delujejo tudi trije misijonarji iz družbe Misijonarjev Presvetega Srca; Franc Bratina, Albin Kladnik in brat Valentin Poznič, ki je tam najdalje. Od prvih dveh imamo pismo iz zadnjega časa.

P. FRANC BRATINA FSC nam je pisal v začetku aprila tega leta iz Middelburga. Najprej se je zahvalil za misijonski dar, nato pa odgovarja na nekatera naša vprašanja iz svoje osebne zgodovine, ki smo mu jih zastavili. Tole nam torej pripoveduje:

Letos 30. septembra bom star sedemdeset let. V misijonsko družbo „Misijonarjev sinov presv. Srca Jezusovega“ sem vstopil leta 1925, in sicer z željo, da me sprejmejo kot misijonskega brata; to je bil moj od-

govor na članek patra Dobovška v Bogoljubu 1924, v katerem je vabil slovenske fante, da bi šli kot misijon-ski bratje v misijone. Tedaj je tako vstopilo, če se ne motim, šest Slovencev, med njimi jaz in brat Valentin Poznič, ki še deluje v Glen Cowieju tu blizu in se večkrat vidiva. Mene pa predstojniki niso hoteli kot brata, češ da sem že preveč študiral. Hočeš nočeš sem študiral naprej in postal duhovnik. Kjer koli sem pozneje bil, sem se ukvarjal tudi z ročnim delom, v kolikor mi je čas dopuščal in se je pokazala potreba: z vrtnarstvom, s čebelarstvom, mizarstvom, knjigovestvom, fotografiranjem, itd.

V misijone sem prišel prvič na praznik sv. Frančiška Ksaverija leta 1933, a že leta 1937 sem moral nazaj, in sicer v Ljubljano zaradi ustanovitve Knobleharjevega zavoda v Dravljah. Po vojni sem tam obtičal, čeprav zavoda ni bilo več. A kakor hitro se mi je posrečilo oditi iz rdečega raja, sem jo pobrisal nazaj domov v Afriko, in zopet sem se znašel tam prav na praznik sv. Frančiška Ksaverija leta 1950. Leta 1972 sem šel na počitnice za 40 letnico nove maše. Bila je velika slovesnost v Idriji: nekdo je imel novo mašo, drugi 20 letnico, zopet drugi 30 letnico in jaz 40 letnico. Obiskal sem tudi svoje sobrate v Italiji, Avstriji in Nemčiji. Sedaj upam, da ostanem tu do smrti. V Brixenu v Južni Tirolski, ravno nad našim zavodom, je na visokem hribu božjepotna kapelica Freien Büchel. Tam sem kot bogoslovec napisal v spominsko knjigo svoje ime s pripisom: Ortus ex Idrija, moriburus in Afrika. (Rojen v Idriji, umrl bom v Afriki).

Na vaše drugo vprašanje pa ni tako lahko odgovoriti. Prvotni prebivalci Južne Afrike so Bušmani svetlorumene kože, morda neposredni potomci

pračloveka. Znano je, da imamo v Južni in Vzhodni Afriki najstarejše izkopenine človeka. Pozneje so prišli semkaj Hotentoti, tudi rumene polti; odkod so se vzeli, tudi nihče ne ve, gotovo od severa, ker na jugu je samo še Antartika. Za njimi so prišli Bantu črnci z severa, drug drugega so potiskali proti jugu. To priseljevanje je trajalo stoletja. Ko so prišli Evropejci in se naselili prav na jugu Afrike, niso naleteli na črnce, temveč samo na Hotentote in Bušmane. Šele ko so prodrli še naprej precej daleč proti severu in vzhodu, so prišli v stik z Bantu črnci in sicer z rodom Xosa, ki so od vseh črncev dospeli najdlje proti jugu. In to srečanje je bilo takoj od početka neprijazno, kajti obstajalo je v tem, da so črnci kradli živino belcem, belci so jih pa skušali pregnati kolikor mogoče nazaj.

V preteklem stoletju je šlo med letom 1830 in 1840 veliko število holandskih Burov iz kopske province proti severu, da se izognejo angleški nadvladi. Ko so prekoračili reko Oranje in potem tudi reko Vaal, so naleteli na ogromna nenaseljena področja ali pa povsem zapuščena. Kajti prav tedaj je vladal v sedanjem Natalu zloglasni kralj Zulov Tšaka, ki je pošiljal svoje oddelke na vse strani ropat, požigat in morit. V Transvaalu je najbolj divjal Moselekatse, ki se je izognil nadvladi Tšaka in ropal na lastno pest. Njegovi ljudje se sedaj imenujejo Matebele oz. Amandebele. Buri so te divjake premagali in jih pregnali čez reko Limpopo v sedanjo Rodezijo, kjer so še danes. Nekateri pa so se predali Burom in ostali v Transvaalu. Tudi v naši škofiji jih je precej. V Transvaal so prišli ropat in morit tudi Swasi, sorodni Zulom. Tudi od njih je precej ostalo tu in so se pomešali z domačini Papedi (severnimi Basuthi) ter prevzeli njihove navade in jezik. Teh imamo štiri ve-

like vasi tudi v naši župniji. Torej, takratni zmagovalci so utonili v pre-magancih.

Kje so sedaj tiste domače pokrajine, ki naj se same vladajo in sčasoma postanejo svobodne države? To so tiste pokrajine, kjer so se posamezna plemena naselila potem, ko so belci deželo zasedli in se je vrnil mir po velikih pokoljih preteklega stoletja. Seveda so se ljudje od tedaj zelo namnožili in so tiste pokrajine premajhne in razkosane. Mnogo ljudi se je naselilo po mestih in po farmah belcev, a pripadajo svoji domači deželi. Drugi zopet so se skozi več rodov tako ukoreninili v mestih, da nimajo nobene druge domovine. Tisti pa, ki živijo v lastnih domačih deželah, so zelo ponosni, da imajo lastno vlado. Svobodne dežele, ki leže ob morju, imajo veliko prednost, tako Kwe-Zulu v Natalu in posebno še Transkay, ki bo letos oktobra postal povsem neodvisna država. Težje bo za tukajšnjo državo Lebowa (Sever), ki bo tudi po osvoboditvi povsem obkoljena od Južnoafriške republike, kakor je že sedaj svobodna država Lesotho, ki je dobila samostojnost že pred leti.“

Od o. ALBINA KLADNIKA imamo tudi dve pismi, obe iz White River v Južni Afriki. Prvo pismo je že iz konca lanskega leta in prinaša med drugim sledeče:

„Pred kratkim me je obiskal msgr. Jezernik iz Rima in mu je bil misijon kar všeč. Tu pri nas je zaenkrat, hvala Bogu, še vse mirno, čeprav imamo komuniste že na meji. Mladi misijonarji v Mozambiku so se nekateri navduševali za FRELIMO, pa jim leta ni bil hvaležen. Takoj so komunisti udarili po Cerkvi in se ne brigajo, kdo je bil zanje, kdo ne. Zelo zanimivo je, da v Afriki ne gre več borba črnih proti belim, ampak da je zdaj borba komunistov proti drugim.“

Tako v tem kot v naslednjem pismu se misijonar ne pozabi zahvaliti dobrotnikom za dolarje, ki smo mu jih poslali, in v pismu iz srede junija 1976 pravi:

„Že dolga leta mi pošiljate pomoč, s katero se je mnogo dobrega naredilo. Za vse naj Vas Bog blagoslovi! Pomislite, sem že 28 let v misijonih. Malo že mislim, da bi se umaknil, saj na stara leta človek ne zmore več naporov in postane drugim v nadlego. Posebno danes, ko imajo mladi duhovniki precej drugačne poglede na življenje in tudi na misijonsko delo, uporabljajo druge metode, ki ne terjajo tistih naporov, kakršne smo morali mi prenašati; seveda v mnogih pogledih to tudi ni več potrebno, ker se je pač misijon v 30 letih zelo razvil. Pa tudi sicer je v deželi velik napredek. Vse glavne ceste so široke in asfaltirane. Jaz sem premnogokrat obtičal v blatu in moral klicati bližnje ljudi, da so me z voli izvlekli. Kljub vsem težavam se je misijon po starih metodah lepo razvil in danes je katoliška Cerkve praktično že povsod in hitro raste.“

Afrika se sploh vzbuja in osvobaja. Vse okoli Južnoafriške Unije je že komunizem. Naša vlada je pa odločno protikomunistična. Tu komunizem in z njim tudi zahodni svet terja volitve, da bi potem vladal tisti, ki bi imel večino. A to je samo krinka, vsaj v tej deželi. Kje v Afriki pa danes večina vlada? Skoraj povsod je dovoljena samo ena stranka in ta vlada. Tako je v Mozambiku, tako v Angoli: vlada klika razbojnikov proti večini naroda. Zahodni svet jim pa pomaga... V Južni Afriki se bo menda borba vršila na življenje in smrt. Tukajšnjih 4 milijone belih nima kam iti. Portugalci iz Mozambika so šli takorekoč domov. Kam naj se umaknejo ti milijoni belih?“

MISIJONSKI OPAZOUALEC

Misijonar Stanko Pavlin SDB nam dne 3. VIII. poroča iz Hong Konga: "G. Majcen je od 27. julija pri nas v Hong Kongu. Vljudno so ga povabili, da zapusti Vietnam dne 23. julija. Z zrakoplovom je dospel do Bangkoka, kjer je moral tri dni čakati, nakar je, nekoliko okrepcan, priletel do Hongkong-a. Tu so ga bratje takoj spravili v bolnico, kjer je nekaj dni počival. Zdaj mu je že bolje in se nahaja v našem semenišču. Ko se bo še malo zboljšal, bo šel verjetno v Evropo, odkoder si on še želi nazaj..."

Selijo se tudi misijonski sodelavci v zaledju. Tako smo zvedeli, da se ustanovitelj in voditelj misijonske organizacije MZA v Združenih državah, ki pa ima sodelavce po svetu in silno veliko pomaga slovenskim misijonarjem ter mnogim drugim, bivši kitajski misijonar **Karel Wolbang**, ki je od svojega prihoda v Združene države po izgonu iz Kitajske živel in deloval tamkaj, zdaj preseli v bližino Toronta v Kanadi, kjer bo predstojnik mali družbeni skupnosti in obenem župnik v fari, ki jo vodijo lazaristi. Iznajdljivi misijonski delavec bo gotovo našel možnost tudi na novem mestu nadaljevati s svojim misijonskim delom med Slovenci za slovenske misijonarje, kar tako njemu kot misijonarjem želimo!

Misijonarka Medvešček Terezija, Hči Marije Pomočnice, ki je predstojnica pomembnega samostana na bengalski božji poti v Bandel, je bila poklicana v Turin na proslavo stoletnice misijonskega delovanja njih družbe. Udeleževalo se je sestankov še 60 drugih misijonark, ki so poslušale vsak dan dva govora o sodobnem misijonstvu. Bila je pri avdijenci s svetim očetom in se je dvakrat udeležila službe božje v baziliki sv. Petra. Obiskala je vse svete kraje večnega mesta in se v molitvi spominjala misijonskih dobrotnikov, kot nam v pismu zagotavlja. Obiskala bo tudi Slovensko Primorsko, pa kajpada tudi rodni kraj Sevnica ob Savi. Iz domovine se bo podala na duhovne vaje v rojstni kraj njihove ustanoviteljice sv. Marije Mazzarelo, nato še enkrat v Rim, potem pa spet nazaj v svojo drago Indijo.

Predavanja mednarodnega misijonskega kongresa, ki se je vršil lansko leto v Rimu in ga je organiziral pred vsem naš rojak msgr. dr. Maksimilijan Jezernik, so izšla v treh knjigah, katere vse obsegajo nad 1.600 strani. Mons. Jezernik jih je že naročil za Katoliške misijone. Delo je že dobil v roke sv. oče in mu je napisal lepo pohvalo, kakor pripominja v svojem pismu našemu sodelavcu mons. Jezerniku, ki še pravi, da bo ta publikacija temeljna za vsako misijonsko raziskavanje.

Tržaška Mladika, odlični družinski list, je v novem zaglavju „Slovenski časopisi po svetu“ objavila v letošnji julijski številki tudi poročilo o naši reviji „Katoliški misjon“. Poročevalec Martin Jevnikar opisuje zgodovino in vsebino lista dosti točno. Pripomnimo naj samo, da „Katoliški misijoni“ niso začeli izhajati šele z ustanovitvijo Misijonske tiskarne v Grobljah pri Domžalah, kakor pisec pomanjkljivo poroča, ampak da so izhajali že nekaj let prej, ko so se tiskali v Jugoslovanski tiskarni v Ljubljani, vedno pa v lastništvu slovenskih lazaristov.

Naslovna stran te številke nam levo zgoraj predstavi japonskega bonca, desno zgoraj udeležence iz neke misijonske dežele pri kanonizaciji v baziliki sv. Petra v Rimu, v slikovitih narodnih nošah; spodaj na levi se nam smehljaje indijska domača sestra, na desni pa vidimo misijonsko zdravnico, ki preiskuje arabskega otročiča v Yemenu, kjer sedaj deluje tudi slovenska misijonarka dr. Rezka Žužek, misijonska zdravnica.

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče". Ureju'je Franc Sodja C.M., soureja in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska "Editorial Baraga S.R.L.", Pedernera 3253. S cerkvenim dovoljenjem

NAROČNINA ZA LETO 1976: V Argentini in sosednjih deželah: II. polletje 400 pesov, dosmrtna 10.000. Celoletna: V ZDA in Kanadi: 4 (8, 60) dolarjev; v Italiji: 2000 (4000, 30.000) Lir; v Avstriji 80 (150, 1.200) šilingov; v Franciji 16 (30, 250) NF; v Angliji 1½ (3, 20) funtov; v Avstraliji 4 (8, 60) dolarjev.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, Remedios de Escalada, prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA.: Rev. Charles A. Wolbang CM, St. Joseph's College, P.O. Box 351, Princeton, New Jersey, 08540. — Mr. Rudi Knez, 17826 Brian Ave., Cleveland, O. 44119. — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: 611 Manning Ave, Toronto 4, Ont. Za Ontario (razen Port Arthurja) in za Quebec: Rev. Jože Časl CM, istotam. Za Montreal in okolico: Rev. Ivan Jan CM, 405 Marie Anne East, Montreal, P. Q.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario 7, Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3

Francija: s. Cecilija Prebil, Rue du Bac 140, Paris VI.

Avstrija: B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt.

Anglija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford.

Avstralija: Slovenske sestre. 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

MISIJONSKI DAROVI

ZA MISIJONSKI ZAVOD BARAGOVEGA MISIJONIŠČA

Skavtinje v župniji Brezmadežne v Torontu, Kanada, 100 dol.

ZA VSE SLOVENSKE MISIJONARJE

Argentina (v pesih): Tončka Zajc, Slovenska vas, 900; N. N., Buenos Aires, za najpotrebnejšega, 500; N. N., Buenos Aires, 600; č. g. Albin Avguštin, Boulogne, 1.000.

USA: č. g. Leo Kristanc, 45 dolarjev.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE

Za Jankota Glinška na Madagaskarju, Franc Pečar, Slov. vas v Arg., 500 pesov; za Radota Sušnika istotam, N. N., Slovenska vas, 2.000 pesov; za malgaške misijonarje, Marija Urbanija, st., 1.000 pesov; za o. Jožeta Cukala D.J., Indija, dr. Vladimir Pezdirc, 1.000 pesov; za Andreja Majcena, 1.500 pesov in 5 dolarjev, č. g. Stanko Skvarča, Luján, Argentina.

RABLJENE ZNAMKE

č. g. Janez Ogrin in mama, San Luis, Argentina.

VSEM TISOČKRAT BOG PLAČAJI

Tole slika smo že objavili v letošnjem letniku. Tedaj je bil ta duhovnik še škof slovenskih misijonarjev, zdaj je pa že škof glavnega mesta Tananarive in — kardinal Victor Razafimahatratra.

Registro de Prop. Int. No. 1150563
Director responsable, Lenček Ladislav
Domicilio legal, Cochabamba 1467
Buenos Aires

Correo
Argentino
Suc. 37

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612